Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 4 (16527) | 1984 оной январиин 5, четверг | Сэн 3 мүнгэн.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ НАЦИОНАЛЬНОСТЬНУУДАЙ СОВЕДТЭ РСФСР-hээ hУНГАЛТА ҮНГЭРГЭХЭ hУНГУУЛИИН КОМИССИДА

[illegible] арбан нэгэдэхи [illegible] Верховно Соведэй [illegible] Национальностьнуудай Соведтэ РСФСР-hээ hунгалта [illegible] hунгуулиин комисси[illegible] заседани [illegible] Москвада, РСФСР-[illegible] байшан соо [illegible]

СССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй hунгалтада бэлдэхэ талаар Россиин Федерацида дотор ябуулагдажа байhан хүдэлмэри тухай РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. П. Нешковэй мэдээсэлые hунгуулиин комисси шагнаhан байна. РСФСР-эй газар дайда дээрэ Союзай Соведэй hунгалта үнгэргэхэ 405 округ, Национальностьнуудай Соведэй hунгалта үнгэргэхэ hунгуулиин 243 округ эмхидхэгдэн байгуулагдаа. Национальностьнуудай Соведтэ РСФСР-hээ hунгалта үнгэргэхэ hунгуулиин 32 окружной комиссиин бүридэлнүүд баталагдаа.

hунгуулиин комисси хүдэлмэриин түсэб батална, hунгалтада бэлдэхэ талаар [illegible] хүдэлмэри шалгалгада комиссиин гэшүүд хабаадажа байhан тухай асуудалые, мүн бусад асуудалнуудые хаража үзэбэ.

hунгуулиин комиссиин түрүүлэгшын орлогшо — Совет эхэнэрнүүдэй комитедэй түрүүлэгшэ В. В. Терешкова, hунгуулиин комиссиин секретарь — КПСС-эй ЦК-гай Эмхидхэлэй-партийна хүдэлмэриин таhагые даагшын орлогшо Е. З. Разумов эдэ асуудалнуудаар мэдээсэлнүүдые хэлэн байна. Комиссиин гэшүүд В. Е. Чепалов, Л. И. Швецова гэгшэд асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлдэжэ хабаадаа.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо О. П. Колчина, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй [illegible] таhагые даагша Д. Н. Никитин, [illegible] министр Н. В. Гинько, телевидени болон радио-дамжуулгын [illegible] СССР-эй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Ю. В. Орлов, РСФСР-эй [illegible] министр Г. Г. Байдур, РСФСР-эй геологиин министр Л. И. Рогозин, [illegible] И. П. Пересыпкин, [illegible] Н. В. Свиридов, [illegible] К. В. Большаков, [illegible] А. А. Шевчук, [illegible] И. А. Труханов, [illegible] А. И. Макунин, [illegible] шиилдогшодой бригадир [illegible] Пушкарев үгэ хэлэнние комиссиин түлөөлэгшэдөөгөө [illegible] гэшүүдэй үмэнhөө [illegible] ахинуудтэ, ажалша [illegible] гүнзэгы сэдьбаясхалан хүр[illegible]

СССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ РСФСР-hээ hунгалта үнгэргэхэ hунгуулиин комисси иимэ адресаар байрлана: **Москва, 103274, РСФСР-эй Соведүүдэй байшан, 2-дохи подъезд, телефон: 205-68-58.**

(ТАСС).

АРАДАЙ КАНДИДАДУУД

Манай орон дотор политическэ эдэбхи үүсхэлэй болон Коммунис партиие тойроhон нягта жагсаалай оршон байдалда СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлхэ талаар ажалша коллективүүдэй суглаанууд үнгэрнэ. КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленумэй болон СССР-эй Верховно Соведэй сессиин шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон, совет хүнүүд ажал хэрэгүүдээ ба бухы хүсэлэнгүүдээ социалис гүрэнэй экономическа ба социальна хүгжэлтын шэнэ зорилгонуудые түйлалгада элсүүлнэ.

Ороной гүрэнэй засагай дээдын зургаанай депутадта кандидадуудаар хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай, интеллигенциин эрхим түлөөлэгшэдые ажалшад дэбжүүлнэ.

Мебель бүтээдэг хоёрдохи комбинадай коллективэй суглаан дээрэ Москва хотын Кировскэ hунгуулиин округhоо предприятиин комплексно бригадын бригадир, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат **Надежда Николаевна Меркулова** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэбэ.

Ленинградай В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ оптико-механическа нэгэдэлэй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай суглаан Калининска hунгуулиин округhоо нэгэдэлэй генеральна директор Социалис Ажалай хоёр дахин Герой **Михаил Панфилович Панфиловые** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар нэрлэбэ.

Волховско hунгуулиин округhоо «Детскосельский» совхозой овощ ургуулагшадай бригадир, Социалис Ажалай Герой **Валентина Романовна Паршинае** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ Ленинградска областиин «Детскосельское» гэжэ совхозуудай үйлэдбэриин нэгэдэлэй коллектив тогтообо.

Примериин хизаарай Хрустальненска ашагта малтамал шанаржуулгын комбинадай ажалшад Артемовско hунгуулиин округhоо проходчигуудай бригадир, КПСС-эй XXVI съездын делегат **Александр Кириллович Куприяновые** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар нэрлэбэ.

Амарай hунгуулиин округhоо ажахын тракторно-таряан ажалай бригадын бригадир, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат **Валерий Михайлович Безбородовые** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ Амарай областиин Тамбовско районой «Восток» колхозой коллектив шиидхэбэ.

Астраханска hунгуулиин округhоо зоотехник-селекционер **Нэли Петровна Перегудовае** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ Астраханска областиин Харабалинска районой Кировэй нэрэмжэтэ колхозой суглаанда хабаадагшад тогтообо.

Городецкэ hунгуулиин округhоо барилгашадай комплексно бригадын бригадир, Социалис Ажалай Герой **Василий Васильевич Шабалинние** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ колхозууд хоорондын барилгын эмхинүүдэй Горьковско областной нэгэдэлэй Городецкэ колхозууд хоорондын нүүдэл оньhожоруулагдамал колоннын коллектив шиидхэбэ.

«Курганприбор» гэжэ приборо-механическа нэгэдэлэй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад Курганска hунгуулиин округhоо радиохабсаргагша **Нина Владимировна Лушниковае** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ тогтообо.

Йошкар-Олинско hунгуулиин округhоо инструментальна заводой токарь **Июлия Дмитриевна Новоселова** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэбэ.

Мордвагай АССР-эй Ромодановска районой «Заря» колхозой ажалшад Ромодановска hунгуулиин округhоо механизатор **Петр Николаевич Винокуровые** СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар нэрлэбэ.

Заводто болоhон суглаанда хабаадагшад Промышленна hунгуулиин округhоо Орджоникидзиин «Победит» заводой гагнууршан **Борис Иванович Ефременкые** СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлбэ.

Краснолучска hунгуулиин округhоо СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо **Леонид Васильевич Смирновые** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ Ворошиловградска областиин үйлэдбэриин «Донбассантрацит» нэгэдэлэй Агуу ехэ Октябриин социалис революциин 60 жэлэй нэрэмжэтэ шахтын коллектив тогтообо.

Одесскэ областиин Измаильска районой «Прогресс» колхозой суглаанда хабаадагшад Измаильска hунгуулиин округhоо колхозой түрүүлэгшэ, Социалис Ажалай Герой **Николай Георгиевич Мындрые** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлбэ.

Неженскэ hунгуулиин округhоо Украинын ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй дэргэдэхи Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай партизануудай хэрэгүүдэй талаар комиссиин түрүүлэгшэ Советскэ Союзай хоёр дахин Герой **Алексей Федорович Федоровые** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ Черниговскэ областиин Куликовско районой «20-летие Октября» колхозой ажалшад тогтообо.

Слонимска hунгуулиин округhоо Гродненско областиин «Слонимский» совхозой түрүү гахайшан **Мария Владимировна Защугые** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ тус ажахын коллектив шиидхэбэ.

Узбекистанда Муйнакска hунгуулиин округhоо консервын цехэй хүдэлмэришэн комсомолка **Гульсара Шараповна Кощановае** СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ Муйнакска загаhанай промышленностиин үйлэдбэриин нэгэдэлэй ажалшад шиидхэбэ.

Джамбулай суперфосфатна заводто болоhон суглаан дээрэ Джамбулай hунгуулиин округhоо аппаратчица **Валентина Ивановна Чернявскаяе** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ предприятиин коллектив шиидхэбэ.

«Задарьинский» гэжэ госплемзаводой хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд, хүдөөгэй интеллигенциин түлөөлэгшэд Туркестанска областиин hунгуулиин округhоо заводой директор **Боранбек Шукурбековые** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ шиидхэбэ.

Грузида Чаквской hунгуулиин округhоо ажахын түрүү сай ургуулагша комсомолка **Циури Нодариевна Моцкобилике** СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ Кобулетскэ районой Хуцубани тосхоной колхозой коллектив тогтообо.

Азербайджанай түмэр замай Баладжара станциин локомотивно депогой коллективэй суглаан Бакинска-Кировскэ hунгуулиин округhоо машинист **Адиль Нури оглы Гусейновые** СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлбэ.

Мардакертскэ hунгуулиин округhоо совхозой директор Социалис Ажалай Герой **Самвел Ваниевич Мамунцые** СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ Нагорно Карабахай Мардакертскэ XXII партсъездын нэрэмжэтэ виноград ургуулдаг түрүү совхозой ажалшад шиидхэбэ.

Каунасай hунгуулиин округhоо ноohон бүд нэхэгшэ **Валерия Мечисловна Аксамитаускенение** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар Каунасай бүд нэхэлгын үйлэдбэриин «Дробе» нэгэдэлэй коллективэй суглаанда хабаадагшад дэбжүүлбэ.

Литвагай Пасвальска районой «Павасарис» колхозой ажалшад hаалишан **Алдона-Котрина Симовна Науджюнение** Биржайска hунгуулиин округhоо СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар нэрлэбэ.

Вильнюсэй городской hунгуулиин округhоо Литвагай Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь **Пятрас Пятрович Гришкявичусые** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ мебелиин «Вильнюс» комбинадай хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй болон алба хаагшадай суглаан дээрэ шиидхэгдэбэ.

Молдавиин ССР-эй Дубоссарска районой «Нистру» колхозой гэшүүдэй суглаан дээрэ Дубоссарска hунгуулиин округhоо тамхи ургуулагшадай бригадын бригадир Социалис Ажалай Герой партийчабэшэ **Илья Михайлович Булат** СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэбэ.

Молдавиин Единецкэ районой Калининска саахарай комбинадай ажалшад Единецкэ hунгуулиин округhоо Молдавиин Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь **Семен Кузьмич Гроссые** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар нэрлэбэ.

Тукумска hунгуулиин округhоо оньhон аргаар үнеэдые hаадаг шадабаритан Социалис Ажалай Герой **Станислав Язепович Лизманисые** СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ Латвиин ССР-эй Тукумска районой Яунпилска мал ажалай туршалгын станциин коллектив тогтообо.

(ТАСС).

ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ hАНАЛ БОДОЛ

«Теплоприбор» заводой хабсаралгын цех соо хүн зон олооороо сугларба. «1984 оной мартын 4-дэ — СССР-эй Верховно Соведэй hунгалта», «Эрхим хүбүүд, басагадаа гүрэн түрынгөө засагай дээдын зургаанда дэбжүүлэгты!» гэhэн уряа лозунгнууд ажалшадай анхарал татана. Профсоюзай завкомой түрүүлэгшэ Д. П. Суслов суглаае нээжэ, заводой парткомой секретарь А. Д. Невзгодовто үгэ үгэбэ. Тэрэ ингэжэ мэдүүлээ:

— Манай орон дотор эхилhэн hунгуулиин кампани КПСС-эй XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Ю. В. Андроповой үгэ дотор найруулагдаhан захяа заабаринууд ба тобшололнуудые, СССР-эй Верховно Соведэй юhэдэхи сессиин шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө дэлгэрhэн ажалай шэнэ, эршэтэ үүсхэл бадаруулжа байhан үе сагта үнгэржэ байна. Мүнөөдэр Эрхүүгэй hунгуулиин 10-дахи округhоо СССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадые РСФСР-hээ дэбжүүлхэ нэрэ хүндэ манай коллективтэ тудаад байна.

Үгэ хэлэгшэ саашадань СССР-эй Верховно Соведэй hунгалтада республика дотор ямараар бэлдэжэ байhан тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөөд, заводой шудхалгын цехэй партийна организациин секретарь, тус цехэй хэбшэн, Ленинэй орденто К. С. Брянскида үгэ үгэбэ.

Тэрэ үгэ хэлэхэдээ, Эрхүүгэй hунгуулиин 10-дахи округhоо СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Михаил Алексеевич Ясновые дэбжүүлхые дурадханаб гэбэ. Тиихэдэнь зал соо нэрьемэ альга ташалган болоно. К. С. Брянский удаань нүхэр М. А. Ясновой ажал ябуулга ба ажабайдалайнь намтар тухай сугларагшадта дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө.

Заводой хабсаргагшад-слесарьнүүдэй бригадир А. М. Джасина ендэртэ гаража үгэ хэлэхэдээ, бидэнэр СССР-эй Верховно Соведэй hунгалтые угтуулан, дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар бэелүүлжэ эхилээбди гэжэ мэдүүлбэ. Тингэжэ үнгэрэгшэ жэлдэ түйлаhан амжалтануудаа улам арьбадхан, Эхэ оронсойнгоо экономическа болон бэеэ хамгаалха хүсые улам бэхижүүлхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллахые заводойнгоо бүхы хүдэлмэришэдые уряалнаб гэжэ хэлэбэ. Үгэ хэлэгшэ СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар партиин ба арадай үнэн сэхэ хүбүүн, гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша нүхэр М. А. Ясновые дэбжүүлhэн ушарые үнэн зүрхэнhөө hайшаан дэмжэжэ байhанаа элирхэйлбэ.

Тэрэшэлэн, суглаан дээрэ үгэ хэлэгшэд — заводой инструментальна ажахын бюрогой хүтэлбэрилэгшэ, Буряадай АССР-эй габьяата машина бүтээгшэ В. С. Пономарева, заводой директор В. Б. Нимаев, автомат түхеэрэлгэнүүдэй наладчик Б. Б. Гармаев болон бусад СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар М. А. Ясновые дэбжүүлхэ гэhэн дурадхалые халуунаар дэмжэбэд.

Коллективэй хамтын суглаанда хабаадагшад Эрхүүгэй hунгуулиин 10-дахи округhоо СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Михаил Алексеевич Ясновые** РСФСР-hээ дэбжүүлхэ гэhэн шиидхэбэри нэгэн дуугаар батала абаба.

С. ОЧИРОВ.

ЭДЭБХИТЭЙГЭЭР ДЭМЖЭБЭ

Республика доторнай СССР-эй Верховно Соведэй hунгалтын урда тээхи бэлдхэл үргэнөөр ябуулагдажа байна. Улаан-Үдын предприяти болон эмхи зургаануудай коллективүүдэй хамтын суглаанууд болошо, СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлжэ эхилээ. Ленинэй орденто локомотив-вагон заhабарилгын заводой коллективтэ хамтын суглаан үнгэргэгдэжэ, СССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадуудта кандидадуудаар hунгуулиин Улаан-Үдын городской 360-дахи округhоо СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Василий Васильевич Кузнецовые, ЛВРЗ-гэй дизельнэ цехэй слесарьнүүдэй бригадир Юрий Николаевич Родьевые дэбжүүлhэн байна.

ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй болон алба хаагшадай хамтын суглаан дээрэ дэбжүүлэгдэhэн, СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадуудые ажалша бусад коллективүүд халуунаар дэмжэнэ.

Улаан-Үдын лесотехникумэй багшанар, студентнэр болон алба хаагшадай хамтын суглаан уржадэр үнгэргэгдэбэ. Политическэ ехэ дэбжэлтын оршон байдалда болоhон энэ суглаае парткомой секретарь Г. М. Филиппов нээжэ, техникумэй багша В. А. Хахаловта үгэ үгэбэ.

— СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэhэн СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Василий Васильевич Кузнецовой, ЛВРЗ-гэй дизельнэ цехэй слесарьнүүдэй бригадир Юрий Николаевич Родьевой кандидатуранууды манай коллектив халуунаар дэмжэнэ, — гэжэ Владимир Александрович хэлээ. Удаань техникумэй ахалагша методист К. К. Дамбаева, 4-дэхи курсын студент Дмитрий Панкевич, техникумэй директор В. В. Захаров гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэhэн эдэ нүхэдые халуунаар дэмжэжэ байhанаа мэдүүлбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэhэн СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо **Василий Васильевич Кузнецов**, ЛВРЗ-гэй дизельнэ цехэй слесарьнүүдэй бригадир **Юрий Николаевич Родьев** гэгшэдые дэмжэхэ тухай шиидхэбэри лесотехникумэй коллективэй хамтын суглаан нэгэн дуугаар батала абаба.

Х. ДОРЖИЕВА.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ [illegible]ИОНАЛЬНОСТЬНУУДАЙ СОВЕДТЭ [illegible]АДАЙ АССР-hээ hУНГАЛТА ҮНГЭРГЭХЭ hУНГУУЛИИН КОМИССИДА

[illegible]-эй арбан нэгэдэхи зарлалай [illegible] Соведэй Национальность[illegible] Соведтэ Буряадай АССР-hээ [illegible] үнгэргэхэ hунгуулиин ко[illegible] заседани болобо.

[illegible] заседанида hунгуулиин комис[illegible] түрүүлэгшэ, КПСС-эй Улаан[illegible] локомотив вагон-заhабарилгын [illegible] фрезеровщик **Д. Г. Степанов** hунгуулиин комиссиин гэшүү[illegible]ахи зорилгонуудые тодорхойл[illegible]

[illegible]уулиин комиссиин секретарь, [illegible] обкомой эмхидхэлэй-партийна таhагые даагша **К. К. Шомоев** СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ Буряадай АССР-hээ hунгалта үнгэргэхэ hунгуулиин комиссиин саашанхи хүдэлмэриин түсэб тухай хөөрэжэ үгэбэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **И. Д. Черняков** СССР-эй Верховно Соведэй hунгалтада бэлдхэлэй ябаса тухай комиссиин гэшүүдтэ мэдээсэбэ.

Удаань республикын хэлхеэ холбооной үйлэдбэриин-техническэ управлениин начальник В. Р. Очиров СССР-эй Верховно Соведэй hунгалтада бэлдэлгын үедэ, мүн hунгалтын үдэр хэлхеэ холбоогоор, мүн техническэ бусад зүйлнүүдээр хангаха талаар управлениин зүгhөө ямар хэмжээнүүдэй абтажа байhан тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэhэн байна.

СССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ Буряадай АССР-hээ hунгалта үнгэргэхэ hунгуулиин комиссиин hунгалтада бэлдэлгэдэ хабаатай бусад асуудалнуудые мүн лэ хаража үзөө.

• • •

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй заседанинуудай зал соо үсэгэлдэр hунгуулиин окружной комиссинуудай түрүүлэгшэнэрэй, мүн секретарьнуудай зүблөөн болошо, СССР-эй Верховно Соведэй hунгалтада бэлдэлгын ябаса тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ.

НЭГЭН ДУУГААР ШИИДХЭЭ

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлхэ талаар ажалша коллективүүдэй хамтын суглаанууд болошо, Эхэ оронойнгоо эрхим хүбүүд, басагадайнгаа нэрэнүүдые hунгагшад дурдана. Партиин ба гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар түрүүлэн дэбжүүлэгдэнэ.

Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой коллектив нэн түрүүлэн СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Василий Васильевич Кузнецовые, ЛВРЗ-гэй слесарьнүүдэй бригадир Юрий Николаевич Родьевые дэбжүүлhэн байна.

Улаан-Үдын городской 360-дахи округой бусад ажалша коллективүүд ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба алба хаагшадай дэбжүүлhэн СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые халуунаар дэмжэнэ.

«Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто «Электромашина» заводой коллективэй хамтын суглаан болобо. Тус суглаае профсоюзай завкомой түрүүлэгшэ А. Х. Мухраев нээжэ, заводой парткомой секретарь В. М. Кузьминда үгэ үгэбэ. Тэрэ СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудай намтар тухай сугларагшадта хөөрэжэ үгөө.

Удаань үгэ хэлэhэн слесарь М. Г. Гаврилюк, экономист О. П. Дымбрылова, заводой директор В. А. Галин болон бусад дэбжүүлэгдэhэн кандидадуудые дэмжэхыень уряалба.

«Электромашина» заводой коллективэй суглаан нэгэн дуугаар иимэ шиидхэбэри батала абаба:

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо **Василий Васильевич Кузнецов**, ЛВРЗ-гэй слесарьнүүдэй бригадир **Юрий Николаевич Родьев** гэгшэдэй кандидатуранууды дэмжэхэ.

[illegible]АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

[illegible]И АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ [illegible]ИКАЦИИН УПРАВЛЕНИИЕ БУРЯАДАЙ [illegible] КИНОФИКАЦИИН ГҮРЭНЭЙ КОМИТЕТ БОЛГОХО ТУХАЙ

[illegible] АССР-эй Конституциин 104-дэхи статьятай [illegible]ан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй [illegible] ингэжэ **тогтооно:**

[illegible] АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Кинофи[illegible]равлениие Буряадай АССР-эй Кинофикациин [illegible]митет болгохо.

[illegible]ай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЁНОВ.

[illegible]ай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

[illegible]э, Соведүүдэй байшан.
[illegible]ой январиин 3.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

НҮХЭР В. Г. БАТОМУНКУЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй КИНОФИКАЦИИН ГҮРЭНЭЙ КОМИТЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭЭР БАТАЛХА ТУХАЙ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум ингэжэ **тогтооно:**

нүхэр **Батомункуев Владимир Гуруевичые Буряадай АССР-эй Кинофикациин гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшээр** томилхо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЁНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1984 оной январиин 3.

hУНГУУЛИИН УЧАСТОГУУД БҮРИДХЭГДЭНЭ

СССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй hунгалта үнгэргэхэ hунгуулиин участогууд мүнөө бүридхэгдэжэ байна. Ажалша коллективүүд hунгуулиин участково комиссинуудта өөhэдынгөө түлөөлэгшэдые дэбжүүлжэ эхилээ.

Республика доторнай бүхыдөө hунгуулиин 742 участок байгуулагдаха юм. Энэнь үнгэрэгшэ, 1979 ондо үнгэргэгдэhэн Верховно Соведэй hунгалтада байгуулагдаhан hунгуулиин участогуудhаа 22 участогаар олон болоно.

Энэ баримта республикымнай экономикын улам хүгжэжэ байhые, хүн зонойнь олошорhые гэршэлнэ. Байгал-Амарай түмэр зам шадархи тосхонуудта hунгуулиин шэнэ участогууд нэмэжэ бии болгогдоо.

ЭДЕЭ ХООЛОЙ ПРОГРАММА—БҮГЭДЭ АРАДАЙ ХЭРЭГ

ХАМТААРАА ОРОЛДОХОДО

КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ талаар республикымнай районуудта горитойхон худэлмэри ябуулагдана. Нэн түрүүлэн ажахынуудай экономико эрид бэхижүүлхэ, ажалша коллективүүдэй үүсхэлые улам бадаргаха зорилготойгоор элдэб хэмжээнүүд хараалагдан бэелүүлэгдэнэ. Илангаяа үйлэдбэриин участок бүхэндэ хамтын подрядай гурим нэбтэрүүлхэ худэлмэри үргэнөөр ябуулагдана.

Хамтын подрядай гуримаар ажалаа эмхидхэhэн звено, бригада, участогууда ажалайнь бүтээсэ эрид дээшэлхэ гадна гаргашань эрид доошолжо, абтаhан продукциин өөрынь үнэ сэн горитойгоор хямдарна. Тэрэшэлэн эндэ худэлмэриин бүхэндэ эдэбхи үүсхэл дэлгэрнэ, газар, техникэ болон үйлэдбэриин бусад фондынууд аша үрэтэйгөөр хэрэглэгдэнэ гээшэ. Мүн хамтын подрядай гуримаар ажалладаг коллективтэ журамынь hайжаруулагдажа, хүн бүхэнэй харюусалга, үүргэнь дээшэлнэ. Тус гуримай үшөө нэгэ hайн талань гэхэдэ, тэдэнэр заабол эрхим дүн түйлахын тула мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлжэ, экономико шудална гээшэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ республикымнай ажахынуудта үйлэдбэриин 700 гаран подразделени хамтын подрядай гуримаар худэлмэрээ эмхидхэhэн юм. Хамтын подрядай гурим хонишодой бригаданууд, луговодуудай, овощ ургуулагшадай, тэжээл бэлэдхэгшэдэй, хартаабхашадай, ороохо таряа таригшадай звенонуудта нэбтэрүүлэгдэhэн байна. Тиимэhээ шэнэ арга хэрэглэhэнэй ашаар эрдэм амжалта түйлаhан жэшээтэ коллективүүд мүнөө район бүхэндэ бии байна. Тусхайлбал, Хурамхаанай районой hахалиин совхозой Г. Серебренниковэй ударидадаг бригада, Хяагтын районой «Родина» колхозой кукурузашан Г. Дамиилэвэй хүтэлбэрилдэг звено жэл бүхэндэ баян ургаса хуряажа, онсо шалгарна.

Нёдондо партийна, совет, худөө ажахын болон профсоюзай органуудай худөө ажахын үйлэдбэридэ, колхоз, совхозуудта, хамтын подрядай гурим нэбтэрүүлхэ талаар горитойхон худэлмэри ябуулhан байна. Районуудай хамтын подрядай гуримаар худэлмэрээ эмхидхэhэн звено, бригаданууд жэлэй эхиндэ хэлсээ баталжа, ажахын тоосоной даабаринуудые абаhан байна. Эндэ продукциин түлөөри, социалис мүрысөөнэй гуримууд, урмашуулгын хэмжээнүүд урид шиидхэгдэжэ тодорхойлогдоhон юм. Жэшээлбэл, республикын Худөө ажахын министерство худөө ажахын худэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомтой хамта ургаса ургуулагшадай бригада, звенонуудай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй гуримуудые зохёон тодорхойлоо. Аймагай энэ тэмдэглэл түлэб худэлмэрээ хамтын подрядай гуримаар эмхидхэhэн коллективүүд оролсоhон юм.

Мүрысөөндэ бригада, звенонууд ургаса дээшэлүүлжэ, ороохо таряа, хартаабха, овощ, тэжээл ехээр үйлэдбэрилхэ сэхээр хэлсэhэн байна. Харааhан зорилгоёо бэелүүлжэ, нэгэдэхи hуури эзэлhэн коллективтэ Худөө ажахын министерствын болон профсоюзай обкомой Хүндэлэлэй грамота, нэгэдэхи hуури эзэлhэн коллективтэ «УАЗ-452Д» гү, али «Москвич-ИЖ-2715» түхэлэй автомашина, 200-hаа 400 түхэриг хүртэр, гурбадахи hуурида гаргашадта 200-hаа—300 түхэриг хүртэр мүнгэн шан үгтэхэ байна гээшэ. Тиихэдэ тэжээл бэлэдхэхэ талаар онсо шалгарhан бригада, звено, отрядта тэжээлэй үйлэдбэрилгэдэ хэрэглэгдэдэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха «КСК-100» түхэлэй комбайн үгтэхэ юм. Энээнhээ гадна ажалай түрүүшүүл ВДНХ-гай, амаралтын байшангай, аяншалгын түлөөбэригүй путевкоор урмашуулагдахаар хараалагдаа бэлэй.

Нёдондо республикада доторнай ургамалнуудые ургуулагшадай 638 звено, бригаданууд дунда ажалаа шэнэ гуримаар эмхидхэжэ, горитойхон амжалта түйлаhан байна. Иланга Бэшүүрэй, Хориин, Кабанскын, Улаан-Үдын, Зэдын, Хурамхаанай, Мухар-Шэбэрэй районуудта түрүү арга үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэдээ. Тиимэhээ эдэ районуудай ажахынууд байгша ондо ороохо таряанай, тэжээлэй ургамалнуудай баян ургаса хуряажа абаhан байна.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлжэ, продукциин шанар hайжаруулха түрүү онол арга хаа хаанагүй жэгдэ hайнаар нэбтэрүүлэгдэнэ гэхын аргагүй. Зарим районуудта хамтын подрядай гуримда анхаралаа бирагай хандуулнагүй. Жэшээлбэл, Хэжэнгын, Прибайкалиин районуудта түрүү арга үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэгүй. Ушарынь хадаа зарим хүтэлбэрилэгшэд хамтын подрядай аша үрые, hайн талыень үндэрөөр сэгнэнэгүй. Сэлэнгын районой «Бестужевский», Хэжэнгын районой Хэжэнгын совхозуудта, Загарайн районой Карл Марксын нэрэмжэтэ, Улаан-Үдын районой «Маяк» колхозуудта шэнэ подразделени байгуулхадаа хамтын подрядай гол гуримуудые бүдүүлигээр хазагайруулhан байха юм. Зарим коллективүүдэй ажалайнь салин хүлhэнэй гуримые хубилгаад, хамтын подрядай гуримда оруулагдаhанда тоолоhон ушар бии.

Хамтын подрядай аша үрэ жэшээлэшэгүй ехэ гээшэ. Хүн бүхэн гаргашаяа хороожо, продукциин өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулхын түлөө оролдодог байна.

Заримдаа механизаторнууд хамтын подрядай ёhо гуримые hайн ойлгоогүй байдаг. Тиимэhээ эдэнэр хэhэн ажалайнгаа эсэсэй дүнгөөр юу абахаяа мэдээд, hайн дүн туйлахын тула үдэр бүхэндэ ямар ажал хэхэ байhанаа мартанхай байдаг юм. Тобшолбол, абахыень абаад, ашыень харюулхаяа яаранагүй гээшэ.

Тиихэдэ ажалай хамтын түлбэри хэрэглэхэдээ хүн бүхэндэ хэhэн худэлмэриин хэмжээгээр салин хүлhыень үгэдэг ушар бии. Тракторист бүхэндэ хэhэн худэлмэриин зэргээр наряд бэшээд түлбэри үгэхэдэнь, олон механизаторнууд бага түлбэритэй ажалыень орхижо, «олзотойень» бэдэрдэг заншалтай. Түлбэриин иимэ гурим Загарайн, Сэлэнгын районуудай зарим ажахынуудта хэрэглэгдэhэнээ болюулагдаа юм. Энэ хадаа хамтын подрядай гол ёhо гуримhаа хазагайрhан ябадал болоно.

Механизаторнуудые хамтын подрядта хабаагүй ажалда томилжо, машина, техникыень бусад бригада, звенонуудта эльгээхэ ябадал али олон ушарна. Энэ дутагдал дары усадхагдаха ёhотой.

Хамтын подрядаар ажалаа эмхидхэhэн тракторно-таряан ажалай бригадануудта технологическа картань гол документ болодог. Энэ картадань бүхы гаргашань тодорхойгоор бэшэгдэнхэй байха болоно. Мүн эндэ хабарай тарилгын, зунай үедэ тарилгаяа харууhалха, намартаа ургасаяа хуряаха худэлмэринь туд бүридөө тэмдэглэгдэхэ ёhотой. Тиимэhээ хамтын подрядай бригаданууд бүхы ажалаа энэл картын ёhоор бүтээхэ болоно.

Хамтын подрядай гуримаар ажалаа эмхидхэhэн бригада, звенонуудай хэhэн худэлмэриин дүнгүүдые hара бүхэндэ согсолон шэнжэлхэ хэрэгтэй. Эндэ бригадын хэhэн ажал сэгнэхэhээ гадна бүхы гаргашыень согсолон бүридхэхэ хэрэгтэй. Ушарынь хадаа hарын дүнгөөр бригадын худэлмэриин дутагдал элирүүлэн усадхахада hайн байдаг.

Мүнөө үедэ Загарайн районой «Гигант» колхоздо, Хүрбын ОПХ-да хамтын подрядай гурим аша үрэтэйгөөр нэбтэрүүлэгдэнхэй. Ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдэй мэдүүлhэнэй ёhоор шэнэ арга хэрэглэhэнэй удаа үйлэдбэриин участок бүхэндэ ажалай журам эрид hайжаржа, хүнүүдэй үүргэ, харюусалгань дээшэлээ.

Республикымнай районуудта хамтын подрядай гурим улам үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэжэ байна. Шэнэ арга хэрэглэхэдээ нэн түрүүлэн хүн зоной дунда ойлгууламжын худэлмэри ябуулха шухала. Мүнөө үедэ мал шахаха гүүртэнүүдые, адуушадай бригадые, хонишодой отарануудые хамтын подрядай гуримда оруулхада таарамжатай.

Тобшолбол, шэнэ онол арга үргэнөөр нэбтэрүүлхэдэ ажалай бүтээсэ дээшэлжэ, продукциин шанар эрид hайжаруулха, мүн журам шангадхажа, хүнүүдэй үүргэ, харюусалга эрид дээшэлхэ зэргэтэй.

А. ОШОРОВ,
республикын худөө ажахын министрэй орлогшо.

ОБЛАСТНОЙ ПАРТИЙНА КОНФЕРЕНЦИИН ДЕЛЕГАДАЙ ҮГЭ

ТҮРҮҮ ҮҮРГЭДЭЭ ХАРЮУСАХА

Энэ үнгэрhэн тоосоото hунгалтын суглаануудай үедэ мяха-консервын комбинадай коммунистнууд үйлэдбэриин аша үрые дээшэлүүлхэ асуудалда горитой анхаралаа хандуулаа. Тиигэжэ тэдээн дээрэ ажал шадамараар, мүнөөнэй онол аргануудаар эмхидхэн ябуулхада, амжалта түйлагдадаг байна гээд предприятиин партийна организациин гэшүүд тобшолhон байна. Тэрэшэлэн Октябрьска районно партийна конференциин худэлмэридэ хабаадалсаhан делегадууд энэ хэрэг тушаа онсо тэмдэглээ. Коммунистнуудай тус асуудалда анхарhан ушар өөрын тайлбаритай бшуу. Юуб гэхэдэ, партиин гэшүүд бүхы түрүү юумэндэ эхи табидаг, тэдэнние дэмжэдэг гэжэ мэдээжэ.

24 худэлмэришэнhөө бүридэhэн (комбинадай эгээн томо бригадануудай нэгэн) мяха шулагшадай коллективые коммунист Виталий Николаевич Таций хүтэлбэрилдэг.

Бидэнэр 1981 оной октябрь hараhаа хүн бүхэнэй ажаллаhанай зэргээр салингаа хубааридаг гуримаар худэлжэ байнхайбди. Энэл үедэ предприятимнай олон бригаданууд иимэ онол аргаар ажалладаг болоhон гээшэ. Тусхайлан хэлэхэдэ, комбинадаймнай бүхы худэлмэришэдэй 77 процентнь ажал эмхидхэлгын түрүү онол аргануудые хэрэглэн худэлжэ байнхай. Тиихэдэ колбаса хэдэг заводой 27 бригадын 26-иинь хамтын үрэ дүн түйлаха ябадалда хүн бүхэнэй оруулhан хубитын зэргээр салин хүлhэеэ хубааридаг гуримаар худэлнэ.

Манай заводто ажаллагшад арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлэй түсэбтэ даабарние үнгэрhэн жэлэй эхеэр гүйсэд дүүргэжэ шадаа. Ажалай түрүү онол аргые хүсэд дүүрэнээр үйлэдбэридэ хэрэглэжэ шададаг болоhомнай горитойгоор нүлөөлөө бшуу. Юуб гэхэдэ, нёдондо жэлэй туршада ажал эмхидхэлгын иимэ гуримай үйлэдбэридэ, хүмүүжүүлгын худэлмэридэ онсо үүргэтэй байhаниинь тодоржо, коллективүүдэй гэшүүд шэнэ хэрэгэй бүхы арга боломжонуудые хүсэд дүүрэнээр ашаглажа захалаа. Тингэжэл ажалай түрүү онол арга бидэнэрэй зарим тэды амжалта түйлаха ябадалай нэгэ эшэ үндэhэн болсбо.

Манай заводто «Ниитын зөөрине бүрин бүтэн байлгахын түлөө хүн бүхэнэй моральна болон материальна харюусалгые дээшэлүүлхэ» гэhэн калининайхидай үүсхэлые 26 бригада дэмжэнхэй гээд, тэмдэглэхэ шухала. Тиихэдэ ажалай журам бэхижүүлхэ, ниитын гурим сахидаг байхаар коллективэй гэшүүн бүхэнние хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. Гэхэтэй хамта ажалай энэ түрүү онол арга залхуу забаг хүнүүдые гуримшуулаа, хүн бүхэнэй харюусалгые дээшэлүүлээ бшуу.

Бригадымнай олонхи гэшүүд 5—6 жэлэй туршада заводто худэлжэ байнхай. Коллективэй олон худэлмэришэд эгээн дээдэ — 5-дахи разрядтай мяха шуулагшад юм.

Мүнөө бидэнтэй хамта залуу хоёр хүбүүд нэгэ hараhаа үлүү сагай туршада худэлнэ. Тэдэнэр лэ заримдаа ажалай журам эбдэдэг байна. Тиимэhээ тэдэ хоёрые өөhэдынгөө харюусалгада даажа абаабди. Мүнөө тэдэмнай манай найдалые харюулжа байнхай.

Хөөрөөнэйнгөө эхиндэ коммунистнуудай түрүү үүргэ тухай ябууд хэлээ hэм. Мүнөө суг ажалладаг партиин гэшүүд тушаа тогтохомни. Түүхэй продукциин манай участогай хоёр бригадада партийна бүлэг байгуулагданхай юм. Тэрэнние мастер Ульяна Елизаровна Казекина хүтэлбэрилдэг. Энэ нүхэрнай предприятиин үнинэй худэлмэришэдэй нэгэн гээшэ. 30 гаран жэлэй туршада тус заводто худэлжэ байhан намтартай. Дүршэлтэй, шадамар бэрхэ худэлмэришэн байhан тула 1966 онhоо мастераар худэлнэ бшуу. Ульяна Елизаровна ниитын ехэ худэлмэри ябуулдаг. Тэрэ заводой профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ, предприятиин партбюрогой, КПСС-эй Октябрьска райкомой гэшүүн юм. Тиихэдэ залуу коммунист А. И. Балдаковае нэрлэлтэй. Александра Ивановна 1978 онhоо бидэнтэй хамта ажаллана. Тэрэ үнгэрhэн жэлнүүдэй туршада үнэн шударгыгаар, оролдосотой hайнаар худэлжэ шададаг байhанаа элирхэйлээ. Тингэжэ нүхэдэйнгөө дунда ехэ хүндэтэй болоhон байна. Мүнөө түрүү худэлмэришэн Эдеэ хоолой промышленностиин худэлмэрилэгшэдэй профсоюзуудай ЦК-гай гэшүүнээр hунгагданхай. Мүн коммунист Е. Л. Плискинае hайн hайхан үгэнүүдээр магтан хэлэмээр юм.

Би өөрөө мяха шулагшаар 1968 онhоо хойшо худэлнэб. Үшөө сэрэгэй албанда ошохын... дэ ажаллажа... Албанай hүү... водтоо буса... лажа байгаа... тэй болооб... туршада мэ... ла дүршэhэ... даа. Мүнөө технологичес... бэлэдхэлэй... шэндөө hура... дэг нүхэдн... дэмжэдэг... Үдын город... депутадаар... Мүн комбин... КПСС-эй об... болоhон бай... хамтын хэр... шадаал h... оруулха г... элитэ.

Ерэхэ hа... байгаа обла... конференци... приятинууд... гадууд өө... лективэй... бэелүүлжэ... рэгүүд, нар... түрүү үүрг... хай тодоор... хоорэхэ гэ...

Улаа...
консервы...

ХОДОДОО ЗОНОЙ ДУНДА

Василий Никитич Попов 1924 ондо Зүүн-Сибириин түмэр замай Сэлэнгын дистанцида заhабарилгын худэлмэришэнөөр худэлжэ эхилhэн намтартай.

Мүнөө научно-техническэ дэбжэлтын үедэ гар ажалай орондо, замай хүсэтэй заhабарилгын машинанууд болон бага механизациин янза бүриин зэбсэгүүд хэрэглэгдэнэ. Харин тиихэ үедэ ехэнхи хүндэ хүшэр ажал гараар хэгдэдэг байгаа бшуу. Худөө нютагhаа түмэр замда худэлхэеэ ерэhэн хүбүүндэ хүндэ хүшэр байhаниинь гайхалгүй. Дүршэл шадабаритай болоhон нүхэдэй туhаар Василий ажалдаа түргэн дадажа бэшэнhээ дутуугүй худэлдэг болоо hэн.

Василий Никитич 1929 ондо Улаан Сэрэгэй албанда абтаhан байна. 1931 ондо сэрэгэй Алас-Дурнын округто албаяа гаража байхадаа, Коммунис партиин гэшүүнээр абтаhан юм. Тэрэ сагhаа хойшо энэ үндэр нэрэеэ нэрэтэй түрэтэйгөөр зүүжэ ябана.

Сэрэгэй албанда өөрынгөө нангин уялга дүүргэhэнэй hүүлээр Василий Никитич элдэб тушаалда худэлhэн юм. Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин харуулай сэрэгжүүлэгдэhэн взводой, отрядай командираар худэлөө, Удаань Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой котельнэ цехэй. Мысовая станциин локомотивна депогой партийна организациин секретаряар ажаллаhан юм. Мысовая станциин локомотивна депогой түлишын складай компрессорэй машинистээр худэлжэ байhанаа 1968 ондо амаралтада гараа hэн.

Василий Никитич худэлhэн лэ газартаа өөртөө эрилтэ ехээр табидаг, даалгагдаhан ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг бэлэй.

В. ЦИБИН.

Гүрэнэй түсэбые хэлбэришэгүйгөөр дүүргэлгэ, үлүүлэн дүүргэлгэ совет хүнүүдэй патриотическа уялга

Партийна, экономическа hуралсалай, комсомолой политическэ гэгээрэлэй системэнүүдтэ, олониитын бусад hургуулинуудта КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленумэй, СССР-эй Верховно Советэй юhэдэхи сессиин материалнуудаар хэшээлнүүдые үнгэргэлгын жэшээтэ түсэб

1. Экономическа ба социальна хүгжэлтын замаар ороной бата найдамтайгаар дабшалга.

КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленумэй, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Ю. В. Андроповой үгын, СССР-эй Верховно Советэй юhэдэхи сессиин удха шанар. КПСС-эй XXVI съездын хараалhан партиин политическэ хараа шэглэлые, экономическа стратегиие залан сэхээр хүгжөөн бэелүүлгэ. Олониитын зохёохы ехэ үүсхэл эдэбхи — ниитын үйлэдбэриие саашадань хурдан түргэнөөр хүгжөөлгын, тэрэнэй ашаг үрые дээшэлүүлгын, арад зоной hуудал байдалые hайжаруулгын, ороной өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалые хангалгын шиидхэхы нүхэсэл мүн.

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленумhээ хойшо арадай ажахыда hайн хубилалтанууд болоhон байна. Үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлгэ, арадай ажахын эршэ дэлисын ургалтэ, эмхидхэл болон жаяг журамые hайжаруулга. Ороной Эдеэ хоолой программые бэелүүлгэдэ ехэ хубитаяа оруулалга. Арад зоной hуудал байдалые саашадань hайжаруулха, арадай хэрэглэмжын эд бараа ехээр гаргаха, гэр байрын-коммунальна барилгые хүгжөөхэ хэмжээнүүдые бэелүүлгэ. Ажахын ажал ябуулгада ушаржа байhан дутуу дундануудые усадхалга, экономическа ургалтын нөөсэнүүдые элирүүлгэ, хэрэглэлгэ —КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленумэй табиhан зорилгонуудые бэелүүлгын шухала нүхэсэл мүн.

Совет гүрэнэй гадаадын политикые СССР-эй Верховно Советэй нэгэн hаналтайгаар hайшаан дэмжэлгэ. Эб найрамдалые хангаан бэхижүүлхэ, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха, гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаае үргэдхэхэ талаар Советскэ Союзай бэелүүлдэг хэлбэришэгүй хараа шэглэл.

2. СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын 1984 оной гүрэнэй түсэб—партиин политическэ ба экономическа стратегиин бэелэл мүн.

Табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэбэй онсо шэнжэнүүд ба илгаанууд. 1984 ондо СССР-эй арадай ажахые хүгжөөлгын гол зорилгонууд, эршэ дэлисэ ба тэнсүүринүүд. Национальна доход, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, материальна нөөсэнүүдые арьбалха, үйлэдбэриин фонднуудые үрэ түгэсөөр ашаглаха түсэбтэ даабаринууд. Үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые тааруулан табилгые нарижуулан hайжаруулга, оршон тойронхи байгаалиие хамгаалгын хэмжээнүүдые бэелүүлгэ.

Промышленна продукци үйлэдбэрилгые ехэдхэлгэ, шанарыень hайжаруулга. СССР-эй Элшэ хүсэнэй программые бэелүүлгэ, алмалта арьбалалгые дээшэлүүлгэ. Бүхы түхэлэй транспортын материально-техническэ баазые бэхижүүлгэ, Ороной экономикодо капитальна барилгын үүргын ургалта. Арадай ажахыда эрдэм, техникын хүгжэлтэ дэбжэлтые хурдадхаха хэмжээнүүд.

СССР-эй Эдеэ хоолой программые бэелүүлхэ талаар агропромышленна комплексын худэлмэрилэгшэдэй хүсэлэл оролдолгонуудые үргэдхэлгэ. Худөө ажахые хүгжөөлгын эршэ дэлисэ ба тэрээнтэй дашарамдуулан, РСФСР-эй Хара бэшэ хүрьhэтэ зонын hалбаринуудые эршэмтэйгээр хүгжөөлгэ. Худөөгэй ажалшадай hуудал байдалые, ажаллаха эрхэ байдалые, соёлые саашадань улам hайжаруулха хэмжээнүүд.

Арад зоной ажабайдалай хэмжэзе дээшэлүүлгэ. Арадай хэрэглэмжын эд бараа, эдеэ хоолой промышленностиин hалбаринуудай продукци үйлэдбэрилгые, розничо эд бараанай эрьесэ дээшэлүүлхэ, hуудал байдалай талаар хангалгые hайжаруулха, хүн зоной бодото олзо оршые ехэдхэхэ түсэбтэ даабаринууд. Ажалай бүтээсын ба тэрэнэй түлбэриин ургалтын хоорондохи таарамжатай зүб тэнсүүриие сахиха эрилтэнүүдые дээшэлүүлгэ. Гэр байра барилгын хэмжээеэ үргэдхэлгэ. гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын ба соёлой эмхи зургаануудые олошоруулга.

3. Бүхы худэлмэриие тодо hайнаар эмхидхэлгэ — түсэбые амжалтатайгаар дүүргэлгын түбхын түрүүшын эрхэ нүхэсэл мүн.

Олониитын зохёохы үүсхэл эдэбхиие, ажахын ажал ябуулгые, социалис мүрысөөе, экономическа, эмхидхэлэй ба үзэл сурталай-хүмүүжүүлгын худэлмэриие hайжаруулха, гүрэнэй түсэбые хэлбэришэгүйгөөр дүүргэхэ, тэрэниие үлүүлэн дүүргэхын тула бүхы арга боломжонуудые хэрэглэхэ талаар элсүүлхэ шухала. hалбари бүхэндэ, ажалша коллектив бүхэндэ түсэбтэ даабаринуудые дүүргэлгын харгы замууд, арга хэрэгсэлнүүд, онол аргануудые. Ажалай бүтээсэ түсэбhөө гадуур дээшэлүүлхэ, түхеэрэлгэнүүдые удаан саг соо hайнаар худэлгэхэ, продукци үйлэдбэрилгые хараалагдаhан хэмжээндэнь хүргэхэ талаар түрүү коллективүүдэй үүсхэл эдэбхиие хүгжөөхэ. Даалгагдаhан хэрэгэй түлөө, договороор хараалагдаhан уялгануудые наринаар сахихын, үйлэдбэриин худэлмэриие тогтууритай hайнаар ябуулхын түлөө кадрнуудай харюусалгые, жаяг журамые бэхижүүлхэ, ажалаа бригадна гуримаар эмхидхэлгын онол аргануудые залан сэхээр нэбтэрүүлхэ.

Нүхэр Ю. В. Андроповой тодорхойлhон арадай ажахые хүгжөөлгын мүнөөнэй хойшолуулашагүй зорилгонуудта, стратегическэ асуудалнуудта анхаралаа hайнаар хандуулха тухай КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленумэй заабари зүбшэлнүүд. Экономико түсэблэлгын ба эрхилэлгын гуримые, социалис ажахые эрхилэлгын түхэл шэнжэ болон онол аргануудые нарижуулан hайжаруулга. Худэлмэриин үрэ дүнгүүдэй түлөө нэгэдэлнүүдэй, предприятинуудай эрхэнүүдые үргэдхэхэ, бэеэ дааhан байдал ба харюусалгые дээшэлүүлхэ талаар экономическа туршалгын удха шанар. Хүтэлбэрилгын бүхы онол аргануудые үргэлжэ дээрэнь нарижуулан hайжаруулгын программануудые табиха шухала.

Империалис бүлэгөөрхидэй гэмээр уласхоорондын байдалай эрид түгшүүрилтэй боложо байха үедэ түсэбтэ даабаринуудаа хэлбэришэгүйгөөр дүүргэхэ, үнэн сэхээр, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха гээшэ ажалша коллектив бүхэнэй, совет хүн бүхэнэй уялга болохоhоо гадна, патриотическа нэрэ хүндын хэрэг мүн.

Тусхай хэшээлнүүдые үнгэргэхэhөө гадна, КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленумэй ба СССР-эй Верховно Советэй юhэдэхи сессиин материалнууд hургуулинуудай hуралсалай программын зохихо бүлэгүүдтэ мүн лэ оруулагдаха байна.

1984 оной түсэбые, бүхы табан жэлэй даабаринуудые дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ талаар үйлэдбэриин үндэр үрэ дүнгүүдые түйлаха талаар hалбаринуудай, республикануудай, хизаарнуудай, областьнуудай, городуудай, районуудай, ба ажалша коллективүүдэй тодорхой зорилгонуудтай, ажабайдалтай нягта холбоотойгоор хэшээлнүүдээ үнгэргэхэдэнь, партийна комитедүүд, Политическэ гэгээрэлэй байшангууд, кабинедүүд, ажалшадай экономическа hуралсалай соведүүд пропагандистнуудта туhаламжа үзүүлхэ зэргэтэй.

ТЭЖЭЭЛЭЙ ЦЕХЭЙ АША ҮРЭ

hайнаар буйлуулагдаhан, шанаржуулагдаhан тэжээлээр саг үргэлжэ хангагдажа байhан адууhа мал үбэлэй хүйтэнэй үедэшье ашаг шэмээ дээшэлүүлдэг, энээнэй ашаар мяха, hүн ехээр абтадаг гэжэ мэдээжэ ааб даа. Энээнние hайнаар ойлгоhон Түнхэнэй совхозойхид тэжээл буйлуулха уужам ехэ түбэй цех шулуугаар барижа, урзанда жэлэй октябрь hарада тэрэнээ ашаглалгада оруулhан юм. Тэрэ гэhэнhээ хойшо мүнөө хоёрдохи үбэлжэлгээ тэрэнь нэгэшье үдэр hаатангүй ажаллажа байнхай.

Тэжээл буйлуулдаг энэ цехые барилгада 10 мянган түхэриг гаргашалагдаhан байна. Харин тэндэ худэлхэ түхеэрэлгэнүүдые худалдажа абахадаа, тэдэнние тодхоходоо, баhал эды шэнээн шахуу мүнгэ гаргашалаа юм. Теэд тэрэнэй буйлуулhан тэжээлые малда эдюулжэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлэн, нилээд ехэ продукци нэмэжэ абтана гэхэ гү, али тэрээндэ гаргашалагдаhан мүнгэниинь 1,5—2 жэлэй туршада харюулагдахаар хараалагдана.

Мүнөө тэжээлэй шэнэ цех сүүдхэдэ 10 тонно буйлуулагдаhан холимол тэжээл бэлдэжэ, түргэн түлжүүлэгдэхэ, томо болгогдохо буруу, хашарагуудай Хужарай баазые, мүн Үбэлзөөн-Нугын шахамал хашарагуудай гүүртые, Могой-Горхоной hү hаалиин үнеэдэй фермые таhалгаряагүй хангана.

Тиигэжэ бүхыдөө 1200 шахуу үхэрнүүд буйлуулагдаhан тэжээл эдинэ гээшэ.

Энэ ябажа байгаа малай үбэлжэлгэдэ совхоз урда жэлнүүдэйхидэ орходоо үбhэ тэжээлээр яhала hайнаар хангагданхай ороо юм. Малай условно толгой бүхэндэнь тооложо үзэхэдэ, 14 центнер үлүүтэй тэжээлэй единицэ хүртэнэ. Гадна тэрэнээ гамтайгаар, ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэжэ, ехэ продукци абаха арга боломжо бии болоо гээшэ. Урдань илангаяа муу шанартай үбhэн, hолоомон болон силос малда үгтэжэ, тэрэнь хүсэд эдигдэнгүй гээшхэгдэжэ хосордог байгаа. Харин мүнөө тэрэ таряа талханай зүйл болон бусад тэжээл урид худхагдан дэбтээгдэжэ, эhээгдэжэ, адхашье хосоронгүй эдигдэдэг болонхой бшуу.

Тэжээлэй шэнэ цехэй ашаглалгада оруулагдаhанhаа хойшо совхозой мал ажалда ямар үрэ дүнгүүд түйлагданаб гэhэн асуудал табяа.

Эгээн түрүүн эндэ ниитын адууhа малда тон үлэтэй, шэмэтэй, hайн тэжээл буйлуулагдажа үгтэнэ гэжэ хэлэе. Тэрэниие мал малшье дуратайгаар эдинэ, ашаг шэмээ ехээр нэмээнэ. Жэшээнь, эдэ үдэрнүүдтэ түлжүүлэгдэн томо болгогдожо байhан жэжэ буруу бүхэниинь шэгнүүрэ сүүдхэдэ дунда зэргээр 500 граммаар нэмээнэ. Тэрэшэлэн hаалиин фермын үнеэн бүхэниинь үдэртэ 8—10 килограмм hү үгэдэг болонхой. Урдань эндэ иимэ үндэр дүнгүүдые түйлаха гээшэнь тон хүшэр байhан юм.

Мүн совхоздо тэжээл буйлуулха шэнэ цех худэлгэгдэдэг болоод, үйлэдбэрилэгдэhэн продукциин центнер бүхэнэй өөрынь үнэ сэн хараа байса хямдараа. Урдань эндэхи малай фермэ, гүүртэ бүхэндэ тэжээл буйлуулха багахан цех ба кухнинууд бии байhан юм. Тэжээл буйлуулагдажа малда үгтэдэгшье hаа, эдэ олон цех болон кухнинуудтань ехэнхи худэлмэри гараар хэгдэдэг, олон хүн худэлдэг байжа, абтаhан продукци тон үнэтэй болодог бэлэй.

Тэжээлэй түбэй цехтэ оройдоол табан хүн ажаллана. Цехые даагша Жаргал Шалданов өөрөө ахалагша оператор-буйлуулагшын уялгые дүүргээд байдаг юм. Тэрээнтэй сугтаа Сергей Дашеев тэжээл баhал буйлуулсана. Харин Жаргалай эсэгэ Лопсон Бизьяевич Шалданов залуу хүбүүд Николай Хартаев болон Сергей Туруев гэгшэдтэй бүдүүн тэжээл хэршэдэг, үйрүүлдэг оньhон машина худэлгэнэ.

Ямар аргаар үбhэ тэжээлынь буйлуулагданаб, бэлдэгдэнэб гээд хаража үзэе. Тэжээл буйлуулха цехэй газаа баригдаhан тусхай хашаа соо оудүүн тэжээл (полоомо болон шанар муутай үбhэн) асарагдажа буулгагдадаг. Тэрэниие ИГК-30 түхэлэй машинаар жэжэлэн хэршээд, хамууртай транспортёроор дамжуулан, тэжээлэй цех соо тодхогдоhон С-7 түхэлэй худхадаг түхеэрэлгэ руу (смеситель) адхадаг. Тус бүреэ 14 центнерэй багтаамжатай тиимэ хоер ехэ амhарта тэндэнь тодхогдонхой. Тэдэнь 20—30 минутын туршада жэжэлэгдэн хэршэгдэhэн бүдүүн тэжээлээр дүүргэгдэнэ. Тэрээн дээрээ таряа талханай зүйл, дабhа, фосфадай монокальци, мочевинэ гэхэ мэтые хэжэ худхаад, КВ-300 түхэлэй котёлhоо 120 градус халуун уурал гаргажа, тэрэ амhартанууд руугаа 2,5 часай туршада үлеэлгэжэ буйлуулна. Иигэжэ худхагдан буйлуулагдаhан, уураар дэбтээгдэhэн тэжээл баhал хамууртай транспортёроор газаа тээшээ хамагдан гаргагдажа, малай фермэ болон гүүртэнүүдтэ абаашаха тусхай тэргэтэй машина, тракторта ашагдадаг юм.

Түгэсхэлдөө тэжээлэй цехэй ашаг туhа тон ехэ гэжэ үшөө дахин тэмдэглэхээр. Совхоз hү болон мяха үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха талаар үнгэрhэн 1983 ондо абаhан социалис уялгануудаа үлүүлэн дүүргэжэ, мүнөө шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрнүүдтэшье hайн үрэ дүнгүүдые түйлана. Тиигэжэ ороной Эдеэ хоолой программа бэелүүлхэ хэрэгтэ горитойхон хубитаяа оруулжа байнхай. Тэрэниие түйлахын тула тэдэнэй хэжэ байhан ажалай hайн жэшээ районой, республикыншье бусад ажахынуудта яhала туhатай байха бээ гээд hанагдана.

В. ТУЛАЕВ,
манай корр.
Түнхэнэй район.

БҮГЭДЫН АНХАРАЛ ХЭРЭГТЭЙ

Манай депутадууд бултадаа урагшаа hанаатай, олоной түлөө оролдон ябадаг хүнүүл гэшэ. Мүнөө совхозоймнай хүтэлбэрилэгшэд, арадай депутадууд, малшад тон харюусалгатай хандадаг оронхой. Ушар иимэhээ ажахымнай малшад харюусалгатай гүйсэдөөр мэдэрэн, энэ үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө оролдоно.

Тиихэдэ иимиишье, хонишоной, мүн сельскэ Советэй депутадай урда ехэ зорилгонууд табигдана. Наhанайгаа амаралтада гарахаар гурбан жэл болоhобшье, олон жэлдэ хаража, адуулжа, ухэжэ ябаhан «хүн саган» хонидоо орхихо шадангүйб. Эсэгэ оронооо хамгаалгын дайнай hүүлээр, 1947 онhоо хонин ажалда хүдэлжэ эхилээ hэм. Тэрэ гэhээр аяар 36 жэл үнгэрөө. Саг ямаршье түргэнөөр ябана гээшэб даа. Наял гэхээр хонишон болоо бэлэйб. Харин мүнөө ухибүүдни, ашанарни, миниингээ хэжэ ябаhан хэрэгые үргэлжэлүүлжэ эхилээ.

Совхозой центрhээ холо бэшэ оршодог Хуhан Толгой гэжэ газарта олон жэлэй турша үбэлжэдэг. Нина, Аня гэжэ басагадни намтая хүдэлнэ. Мүнөө үедэ дүн хамта 550 ехэ хони харууланабди. Нёдондо хонин бүриhөө хурьга абажа, гарза хонидолго оруулангүй түлжүүлжэ, нооhо хайшалха түсэбөө үлүүлэн hэмди. Энэ жэлэй хонидой hубайлаагүй гэжэ найданаб. Үнгэрhэн намар хонидтоо, абтаха хурьгадтаа hайн шанартай ехэ үбhэ олзоор бэлдэхэ hэмди. Урда жэлнүүдтэ 100 центнер тэжээл бэлдэхэ байhан hаа, мүнөө жэлдэ, ногооной ургасын hайн гарахада, тэрэнээ 120 центнертэ хүргэжэ шадаабди.

Түсэбтэ табан жэлэй дүрбэдэхи жэлые ажалай hайн амжалтануудтайгаар үнгэргэхын тула, нэн түрүүн 1983—1984 онуудай малай үбэлжэлгые hайнаар дабажа гараха хэрэгтэй. Тиихэдэ нүхэдэйнгөө, hунгагшадайнгаа найдажа, сельскэ Советэй депутадаар hунгагдаhан найдалыень харюулха ёhотойб. Ушар тиимэhээ hунгагшадайнгаа үгэhэн захяа бүхэниие анхаралтайгаар хаража, тэрэниие саг болзор соонь бэелүүлхэ тухай тула мүнөө оролдого гаргаха ёhотойб. Совхозойнгоо арадай депутат болоhон ... ямар шанартайгаар бэлдэгдэжэ, малда үгтэдэг, зүбөөр гаргашалагдадаг тухай асуудалнуудаар бишье hонирходогби. Хүн зонтой уулзажа, хөөрэлдэжэ ябахадаа, ажалаарнь hонирхоходоо, үбэлжэлгын үедэ малшадые комплексноор хангалгын хүдэлмэри hаhаанда хүрэнгүй гэжэ тэмдэглээ hэм. Тиимэhээ соёлой, медицинын, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй малай байранууд дээгүүр саг үргэлжэ ябажа байдаг hаань, hайн байгаа гэжэ hананаб.

Партиин XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүд болон СССР-эй Эдеэ хоолой программа бэелүүлхэ хэрэгтэ малчид ... хүдэлмэрилэгшэдтэ горитой хубитаяа оруулна гэжэ ... концерт, ... журнал, эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые саг үргэлжэ асардаг байгыт гэжэ хэлэхэ дуран хүрэнэ.

Д. ЦЫБИКОВ,
Нарhатын совхозой хонишон, партиин гэшүүн, сельскэ Советэй депутат.

Яруунын район.

Хяагтын районой Наушки станциин вокзалай багахан коллектив ехэ эбтэй эетэйгээр хүдэлдэг. Тиимэhээ тэдэнэр түмэр замай Улаан-Үдын отделениин хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ хэдэн кварталай туршада илажа, дамжуулгын Улаан туг барижа байна. Үнгэрөөшэ жэлэйнгээ түсэбые тэдэнэр декабриин 1-дэ дүүргэhэн.

Тус коллективые Владимир Васильевич Лукачев хүтэлбэрилнэ. Вокзал соонь ороходо ходо ариг сэбэр, аятай зохид байдаг. Хабартаа газаань элдэб янзын сэсэгүүд олоор таригдадаг.

— Даалгагдаhан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандан, ажал хүдэлмэридөө hайн амжалта түйладаг хүнүүд коллективтэмнай олон, — гэжэ В. В. Лукачев хөөрэнэ. — Илангаяа станциин дежурна Галина Большакова, билетэй кассын ахамад кассир Л. И. Дорендорф, кассирнууд Т. Ф. Грязнова, Г. Н. Шульгина гэгшэд онсо шалгарна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: станциин вокзалай дежурна Галина Большакова.

Е. СУРМАЧАН
фототекст.

БРИГАДИРНУУДАЙ hУРГУУЛИ

ЕЛГАВА (Латвиин ССР). Латвиин «Вирцава» совхоздо бригадна подрядай хэшээлдэ бригадануудай, фермэнүүдэй, участогуудай хүтэлбэрилэгшэд —Елгавска РАПО-гой ажахынуудай хүдөөгэй мэргэжэлтэнэй түлөөлэгшэд сугларба. Ажал эмхидхэхэ ба урмашуулха бригадна арга шудалха түрүү дүй дүршэлэй hургуули эндэ нээгдээ юм.

Латвиин таряан ажалай ба хүдөө ажахын экономикын эрдэм шэнжэлгын институдта тусгаар зохёон хараалагдаhан программын ёhоор дунда зиндаанай хүтэлбэрилэгшэд hурана. Ажал шэнээр эмхидхэхэ дүй дүршэлтэй бригадирнуудта семинарнуудые үнгэргэхэ хэрэг даалгагдаа юм. Түгэс оньhожоруулагдаhан мал ажалай комплексын ажалай эрхэ байдалда подрядна арга ехэ таарана гэжэ коллективэйнгээ хүдэлмэриин жэшээ дээрэhээ «Курземе» колхозой мал ажалай комплексын хүтэлбэрилэгшэ Д. Тирша харуулаа. Эсэсэй дүнгөөр — суглуулагдаhан ороохоной тоогой ба шанарай хэмжээгээр ажалай түлбэри түлэдэг болоходонь, ороохото ургамалнуудай ургасын эрид дээшэлhэн тухай «Гайзиньш» совхозhоо Э. Клявиньш хөөрэжэ үгөө.

Хүдөө нютагуудта бригадна подряд үргэноор нэбтэрүүлхэ нимэрхүү hуралсал Латвиин бүхы РАПО-нуудта эмхидхэгдэхээр хараалагдана.

(ТАСС).

...ЙМНАЙ ЗАЛУУ ХАЛААН

...АРАЙ САГТА

...нүүрэйнь нэмэлтые дүнлэн хэлэбэл, 769,84 центнер болохо юм. Сүүдхэ бүриин шэгнүүрэй нэмэлтэ дунда зэргээр 153 грамм болоно. Энэ лагерьта хүдэлжэ гараhан олохон эдиршүүл hургуулияа дүүргээд, түрэл совхоздоо хүдэлхэеэ үлэдэг. Олониинь хүдөө ажахын үйлэдбэридэ амжалтатайгаар ажаллажа байнхай. Эндэ Гомбожапов Буладые, Бичурин Михаилые, Белоусов Сергейе, Серебрюхов Андрей болон Сергей гэгшэдые, бусад олон эдиршүүлые дурдахаар.

hургуулинуудта ябуулагдажа байhан хүмүүжүүлгын горитойхон хүдэлмэриин ашаар hурагшадай ажалда амжалта түйлагдадаг гэжэ мэдээжэ. Партиина болон совет хүдэлмэрилэгшэдтэй, тарялашадтай болон малшадтай, ажахынуудай түрүү хүнүүдтэй, хүдөө ажахын элдэб мэргэжэлтэдтэй болодог уулзалганууд, тематическа үдэшэнүүд, гол шухала асуудалнуудаар зарлагдадаг диспутүүд ехэ үүргэ дүүргэдэг. Мүн hургуулиин комсомолой эхин эмхинүүд, түрэлхидэй дунда ябуулагдадаг хүдэлмэри — эдэ бүгэдэ hургуулиин ажабайдалай мүнөөдэрэй онсо шэнжэ болонхой. Тиихэдэ ажабайдалда өөрынгөө hуурине яажа олохоб гэжэ эдир хүбүүд, басагад эртээнhээ бодомжолжо захална бшуу. Тиигэжэ ажалда коммунис ёhоор хандаха ойлгосо тэдэнэй ухаан бодолдо бүрилдэнэ.

Сэлэнгын районой Үбэр-Зөөхэйн дунда hургуули (директорынь Б. Аюров) «Эрдэм» колхоз (түрүүлэгшэнь Б. Доржиев) хоёрой хоорондо hайн hайхан харилсаан тогтонхой. Эдиршүүлые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриие тэдэнэр хамтын хүсөөр ябуулна. Тэрэнэйнь үрэ дүн гэхэдэ, үнгэрhэн хабар hургуулияа дүүргэжэ гараhан 33 эдиршүүл барандаа түрэл ажахыдаа хүдэлхэеэ үлэhэн байна.

hурагшадай үйлэдбэриин бригадануудай гэшүүдэй бэелүүлдэг хүдэлмэри олон hалбаритай. Үбэлдөө тэдэнэр фермэнүүд дээрэ шеф ёhоной хүдэлмэри дүүргэдэг. Илангаяа Прибайкалиин райондо иимэ хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулагдадаг. Тэжээл бэлэдхэлдэ hурагшад хабаадана гэжэ дээрэ хэлэгдээ hэн. Куузику, овощ, жэмэс ургуулха хэрэгтэ үхибүүд дуратайгаар хабаададаг. Жэшээнь, Оймороой дунда hургуули, нэгэдэхи интернат hургуули мэтые эндэ дурдалтай. Кабанскын районой олохон hургуулиин hурагшад шубуудые тэжээдэг. Мүн туулай тэжээлгэ ехэ олзотой гэжэ hурагшад мэдэхэ болонхой. Кабанскын болон Зэдын районой hурагшад овощ ургуулха хэрэгые дууhыень бэе дээрээ даажа абанхай гэхэдэ болохо. Юрэнхы дээрээ республикын эдиршүүл энэ жэлдэ 39120 центнер хартаабха, 76681 центнер овощ, 117742 центнер куузику ургуулаа.

Үхибүүдэй ажал хэхэ, амжалта түйлаха хэрэгтэ hурган хүмүүжүүлэгшэдэй габьяа бага бэшэ. Жэшээнь, Хориин райондо Н. С. Кондратьев, Б. Ж. Жимбуева тухай, Хурамхаанай райондо Ц. Т. Аюшеева тухай, Зэдын райондо дайнай болон ажалай ветеран Б-Ц. Ванданов, Б. Д. Санзуев тухай дулаахан үгэнүүд хэлэгдэдэг.

hургуулиин hурагшад түрэл газар дайдынгаа ёhотой эзэдынь боложо үдэнэ. Тэдэнэй даахан тарялангай газар үрэжэлтэй байна. Анхандаа тэдэнэр hургуули шадарай участогууд дээрэ ажалай амта танигаа мэдүүлнэ бшуу.

Республикын олон hургуулиин hурагшад мэргэжэлтэдэй даабаряар туршалгын хүдэлмэри хэдэг байна. Жэшээнь, Каменскын hургуулиин hурагшад энэ жэлдэ куузикугай үрэhэ абажа туршаhан байна. Бүхы дээрээ 7 килограмм үрэhэн хуряагдаа. Гадна хэдынэй үедэ таригдаhан куузику баян ургасатайб гэhэн асуудалаар туршалга хэhэн байна.

Ингэжэ мүнөөдэрэй hургуулида ажалаймнай ерээдүйн халаан бэлдэгдэнэ гээшэ ааб даа.

М. ЧЕБУНИНА,
Эдир натуралистнуудай республиканска станциин директор.

В. ЧЕРНЫХ,
тус станциин ахалагша методист.

ФИЛЬМ БУУЛГАНА

ДОНЕЦК. РСФСР-эй габьяата артист Валентин Гафт Донецкэ шахтын директор Ю. Ивановой «дублёрынь» болобо. «Ленфильм» студиин буулгажа байhан «Решение» гэжэ картинада Москвагай «Современник» театрай мэдээжэ актер нүүрhэнэй томо предприятиин хүтэлбэрилэгшын ролиие гүйсэдхэнэ. Калининай нэрэмжэтэ шахтада кинематографистнууд тус фильмые буулгажа байнхай.

— hайн hайхан хэрэгүүдые үүдхэдэг, суртал бодолоор батаар нэбтэрэнхэй, ниитын уялгада үнэн сэхэ, залуушуулда үльгэр жэшээ болохоор хүнүүд тухай хөөрэнэбди, — гэжэ фильмые буулгажа байhан режиссер А. Муратов хэлэнэ. — Донбассда уулзаhан бодото хүнүүдэй эрхим шэнжэ шанарнуудые фильмын геройнуудай образуудта харуулхые оролдонобди. Зарим хэhэгүүдые буулгахын тула оператор Б. Лизнев километр гүнзэгы шахтада ороhон байна.

(ТАСС).

Номой таг

ҮШӨӨ НЭГЭ ШЭНЭ ЭНЦИКЛОПЕДИ

Хари оронуудай Ази тухай бэшэhэн хэдэн боти энциклопедическэ сутлуулбари (тэдэнэй тоо мүнөө тодоруулагдана) «Советская энциклопедия» хэблэлээр гаргагдахаар түсэблэгдэнэ. «Азиин энциклопеди» гэhэн сутлуулбари соо Зүүн зүгэй оронууд тухай бүхы эрдэм ухаанай дээжэ ниитэлэгдэн согсологдохо. Тус ном хүн бүхэниие hонирхуулха байха. СССР-эй Наукануудай академиин Зүүн зүгэй оронуудые шэнжэлдэг институт материалнуудыень хэблэлдэ бэлдэнэ.

Иимэ энциклопеди дэлхэй дээрэ үшөө хэблэгдээгүй юм.

Зүгөөр Ази түбиин оронууд тухай бүхы hониниие нэгэ ном соо дууhыень багтаахын аргагүй. Мүн Ази тухай бүхы hониниие суглуулhан ном хэблэжэ гаргаhанай үлүү ха. Юундэб гэбэл, Ази тухай бэшэгдэhэн олон материалнуудые Ехэ совет энциклопеди соо, географическа, түүхын, мүн уран зохёолой тобшо энциклопединүүд соошье оложо болохот, тэдээн соо дэлгэрэнгыгээр бэшэгдэнхэй гээшэ.

Зүүн зүгые шэнжэлдэг эрдэм ухаан хадаа Ази, Африка түбинүүдтэхи оронуудай мүнөө үеын хэлэ бэшэг, литература, түүхэ, экономико, мүн тэндэхи политическэ асуудалнуудые шэнжэлэн шудалдаг. Иимэрхүү асуудалнуудые шэнжэлхэ гээшэ «Азиин энциклопедиин» гол шэглэлынь болохо зэргэтэй. Географиин, геологиин, биологиин асуудалнууд балай ехэ hуури эзэлхэгүй. Харин экономикын, демографиин, экологиин асуудалнууд дэлгэрэнгыгээр харуулагдаха. Ази түбидэхи ажабайдалай иимэ таланууд гэхэ гү, али философи, шажан, ёhо заншал, эрхэ ба соёл болбосоролой түүхын асуудалнууд дэлгэрэнгыгээр, дүүрэнээр, тодо hайнаар ном соо харуулагдаха байна. Уншагшад эдэ материалнуудтай танилсаад байхадаа, Ази түбиин арадуудай ажабайдалые тон дүтөөр ойлгохо болоно.

Зүгөөр Ази түбиие Хойто Америкэhээ, мүн Номгон далай шадархи оронуудhаа, мүн совет Закавказиин, Дунда Азиин, Сибириин республиканууднhаа амяарлан, илган хаража болохогүй. Энциклопедидэ оруулагдаhан материалнууд Азиин түүхэ, соёл болбосоролтой, мүн Азиин зарим оронуудтай танилсуулха байна.

Азида хүгжэжэ байhан оронуудай олон дээрэhээнь тус энциклопедическэ суглуулбарида национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй теоретическэ асуудалнууд, хүгжэжэ байгаа оронуудай шэнжэ түхэл, тэрэ оронуудай колониальна үеын, мүн мүнөө үедэхи хүгжэлтын онсо илгаанууд, мүн Азидахи капиталис оронуудшье тухай, социализм тээшэ шэглэлтэй зарим оронуудай хүгжэлтын жама ёhын асуудалнууд оруулагдаха. Тиимэhээ энциклопедиин теоретическэ хэмжээн Зүүн зүгэй оронуудые шэнжэлдэг эрдэм ухаанай мүнөөнэй байдалда гүйсэд таараха.

Революциин урда тээхи Россиин, мүн Советскэ Союзай арадуудай Ази түбиин оронуудтай холбоо харилсаанайнь түүхэ энэ шэнэ энциклопедиин хуудаhануудта тусгаар темэ болгогдон согсологдохо. Хэлэгдэhэн асуудалда зорюулагдаhан материалнууд хэдэн зуугаад номууд, статьянууд дотор бэшэгдэнхэй. Тэдэниие согсолжо хэблэхээр болоо.

Европын соёл культурын хүгжэлтэдэ Зүүн зүгэй оронуудай үзүүлhэн гүнзэгы ехэ нүлөөе гэршэлhэн материалнууд суглуулагдаха байна: мэдээжэ олон уран зураашадай, уран зохёолшодой, поэдүүдэй зохёохы ябуулгада Зүүн зүгэй оронуудай бэлигтэдэй нүлөөлhэн ушар ёhо, баримта тайлбарилагдан хэлэгдэхэ юм.

Зүүн зүгэй оронуудые шэнжэлдэг совет элитэ ехэ эрдэмтэд авторнуудаар, рецензентнүүдээр, редакторнуудаар хабаадуулагдаха юм. Зарим статьянуудыень хариин оронуудай авторнуудта захижа бэшүүлхэ бологдоно. СССР-эй Наукануудай академиин Зүүн зүгэй оронуудые шэнжэлдэг институдай директор, Зүүн зүгые шэнжэлэгшэдэй бүхэсоюзна нэгэдэлэй түрүүлэгшэ академик Евгений Максимович Примаков «Азиин энциклопедиин» ахамад редактор болохо юм.

Леонид АЛАЕВ,
түүхын эрдэмэй доктор, СССР-эй АН-ай Зүүн зүгэй оронуудые шэнжэлдэг институдай «Азиин энциклопеди» гэжэ секторые даагша, Зүүн зүгэй оронуудые шэнжэлэгшэдэй бүхэсоюзна нэгэдэлэй түрүүлэгшын орлогшо.
(АПН).

ЛАОСТО ород хэлээр hонирходог хүнүүд олошорно. hуралсалай дээдэ hургуулинуудта, Вьентьянда совет соёлой түбэй дэргэдэ эмхидхэгдэhэн тусхай курсануудта ород хэлэн шудалагдана. СССР-эй ажабайдал, хоёр ороной хоорондо дэлгэрhэн хани харилсаан ород хэлэндэ hонирхол үүсхэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: багша Т. В. Стегний ород хэлэнэй хэшээл үнгэргэнэ.

ТАСС-ай фотохронико.

АЛДАРТА ОЙ

КОПЕНГАГЕН. Даниин коммунистнуудай хэвлэлэй орган болохо «Ланд ог фольк» газетын түрүүшын номерой гаража эхилhэнhээ хойшо 50 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баяран суглаан эндэ болобо. Даниин Коммунис партиин (КПД) түрүүлэгшэ Йорген Енсен үгэ хэлэхэдээ, «Ланд ог фольк» хадаа хүдэлмэришэн ангиин үндэhэн ашаа туhые, ороной бүхы ажалшадай хүсэл эрмэлзэлые, hанал бодолые элирхэйлэн харуулhан ори ганса газетэ болоно гэжэ тэмдэглээ.

Уласхоорондын байдалай түгшүүрилтэй боложо байха үедэ Даниин эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөе эмхидхэхэ, элсүүлэн табиха, хархис болон дайн жүрөөдэhэн хүсэнүүдтэ эсэргүү тэмсэлдэ оронойбүхы демократическа хүсэнүүдые нэгэдүүлхэ гээшэ hомпартиин дайшалхы органой зорилго болоно гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Эб найрамдалай ба шахардуу шанга байдалые hуларуулхын түлөө, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулхын түлөө тэмсэл хадаа газетын хуудаhануудта гол hуури эзэлдэг темэнүүд болоно гэжэ үгэ хэлэгшэ зааба. Оронойдотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсаха гэhэн НАТО-гай ба «юрэнхы дэлгүүрэй» нүлөө ехэтэй бүлэгөөрхидэй hэдэлгэнүүдые тэрэ буруушаагаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ орон дотор hунгалтын урда тээхи кампаниин дүүрэн хүсөөрөө ябуулагдажа байхада, социальна хёмороо зүришэлдөөе улам шангадхажа, үргэн ниитэ хүн зоной ажабайдалые улам муудхааха гэhэн зорилготой политика бэелүүлдэг буржуазна правительствада эсэргүү тэмсэлые үргэнөөр ябуулха гээшэ партиина хэблэлэй хойшолуулашагүй шухала зорилго болоно гэжэ Й. Енсен тэмдэглэбэ.

hунгалтын урда тээхи кампаниин үедэ орон дотор хүдэлмэригүйшүүлэй улам олошоржо байhан тухай хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэжэ, социальна гаргашануудые хороохо түсэбүүд зохёогдожо байна. Советскэ Союзай ба бусад социалис оронуудай экономикын амжалтанууд тухай, социалис демократиие хүгжөөхэ тухай материалнуудые толилхо гээшэ илангаяа шухала удха шанартай байна.

«Ланд ог фольк» газетэ Компартиин уг зорилгонуудые нэбтэрүүлэгшэ, социализмын суртал hургаалнуудые найдамтайгаар нэбтэрүүлэгшэ болохо ёhотой.

• ТАСС • АПН •

ХИЛЫН СААНАhАА

...АНДИ: ИНДИИН ЕХЭ АМЖАЛТАНУУД

...ронойнгоо эко-...бээ даахан бай-...жүүлхэ талаар ...дүнгүүдые туй-...эг арад Шэнэ ...ба. ИнК(И) гэдэг ...ы партиин Каль-...боложо дүүрэhэн ...езд дээрэ премь-... Индира Ганди ...ээ, 1983 ондо ...омикоёо хүгжөөл-...жалта туйлаа гэ-... Урдань үзэгдөө дуулдаагүй ехэ ороohото ургамалнууд хуряагдаа. Энэнь 148 миллион тоннодо хүрэhэн байна. Жэшээнь, үнгэрhэн финансын жэлдэ, 1979—1980 онуудай финансын жэлэйхидэ орходоо, 26 процентээр ехэ электрын элшэ хүсэн үйлэдбэрилэгдөө. Нефть олзоборилго нилээд ургаа. Саарhан мүнгэнэй үнын уналга доошолhон, хүдэлмэригүйшүүл хороhон байна. Гүрэнэй секторые бэхижүүлхэ талаар оронойправительствын хараа шэглэл оронойэкономическа хүгжэлтын эшэ үндэhэн болоно. Гүрэнэй секторые байгуулгада Советскэ Союз ехэ үүргэ дүүргэhэн байгаа.

Уласхоорондын оршом соо Индиин нэрэ хүндэ дээшэлээ. Тэрэнэй эб найрамдалта гадаадын политика, бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй байлгын гол ёhонуудые баримталалга, олон арсалдаата асуудалнуудые хөөрэлдөөнүүдэй ашаар шиидхэхэ гэhэн эрмэлзэлынь олон гүрэнүүдэй нэрэ хүндэдэ хүртэнхэй. Инди ядерна буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлахын, буу зэбсэгүүдээ бүгэдэ ниитээрээ хуряахын түлөө залан сэхээр тэмсэнэ. Тэрэнэй политикын империализмда зүрюу харша байлга эб найрамдалые хамгаалгын хэрэгтэ шухала хубитаяа оруулна.

ВАРШАВАДА ЗҮБЛӨӨН БОЛОБО

ВАРШАВА. Воеводонуудай зүблөөн эндэ болобо. Ерэхэ жэлдэ правительствын бэелүүлхэ хүдэлмэриин гол шэглэлнүүд, ПНР-эй социально-экономическа хүгжэлтын 1984 оной гүрэнэй түсэбэй захяа заабаринууд тэрээн лээрэ зүбшэн хэлсэгдэhэн байгаа. Коммунизмда зүрюу харша баруунай түбүүдтэй нягта холбоотой орон доторхи социализмда эсэргүү хүсэнүүдэй ажал ябуулга тухай мэдээсэл хэгдээ. Хархис хүсэнүүд Польшын экономикын hүйдхэлтэ ябуулганuуудта гол анхаралаа хандуулба.

ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, ПНР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ В. Ярузельский зүблөөн дээрэ үгэ хэлэхэдээ, үнгэрhэн хоёр жэлэй турша соо социалис Польшо бэхижээ, ниитын-политическэ ба экономическа байдалай бүхы асуудалнуудта амжалта туйлагдаа гэжэ тэмдэглээ.

...ОЙ АЮУЛГҮЙН СОВЕДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИИН ДҮНГҮҮД

...РК. Дүтын Зүүн ...ын урда хуби, ...рикэ хадаа Хол-...дуудай hүйдхэл-...нуудта, сэрэгэй ...ганuудта ходо ...дажа байhан дээ-...3 ондо дэлхэй ...эл аюултай га-...оhон байна. Эб ... хангаха талаар ...ын энэ эмхиин ...ной — ООН-ой ... Советэй хүдэлмэ-...үд энээн тухай ... гэршэлнэ.

...о болоhон Сове-... заседаниинуудай ...өр хубинь эдэ ...и байдалые зүб-...гэдэ зорюулагда- ... гэжэ ООН-ой ... мэдээсэнэ. Жэшээнь, аюулгүйн Совет Намибиин асуудалаар 21 заседани үнгэргөө. Тэрэнэй үедэ Вашингтон болон Претори Урда Африкын расис сэрэгүүдэй булимтаран эзэмдэhэн энэ газар дайдада бээ даахан байдал олгохо тухай ООН-ой түсэбые буруу hүргэhэн байна.

Сагаан байшангай зүгhөө дэмжэгдэдэг апартеидэй захиргаан Африкын хүршэ гүрэнүүдтэй эсэргүү hүйдхэлтэ ябуулгануудые улам үргэдхэнэ. Үнгэрhэн жэлдэ Советэй табан заседаниин дээрэ Анголодо эсэргүүгээр ЮАР-ай үүдхэhэн зэрхэг түримхэй ябуулга тухай асуудалые хаража үзэбэ. Гэбэшье уласхоорондын эрхын ёhо гуримуудые сахихыень Вашингтон ЮАР-ые уялгалбагүй.

Үнгэрhэн жэлдэ США араб арадуудай эрхэнүүдтэ эсэргүү добтолгонуудаа эрид үргэдхэhэн байгаа. Ливанда американ сэрэгэй хамааралсалга энэ райондохи байдалые улам түгшүүрилтэй болгоо. Эгээл тиимэhээ Советэй 25 заседаниин Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалай элдэб асуудалнуудые, Ливидэ эсэргүүгээр США-гай үүдхэhэн зэбсэгтэ ябуулганuудые зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулагдаба.

Түбэй Америкэдэхи байдалай улам түгшүүрилтэй болгожо байhан ушар Аюулгүйн Советэй хүдэлмэридэ гол hуури эзэлhэн байна. 19 заседани дээрэ энээн тухай хөөрэлдөөн болоо. Тусхайлбал, Гренадада эсэргүүгээр Вашингтоной үүдхэhэн гутамшаг муухай ябуулгые Советэй гэшүүд эрид буруушааба.

Никарагуада эсэргүү ЦРУ-гай hүйдхэлтэ ябуулгын асуудалнуудые Совет бүхэли жэл соо нэгэнтэ бэшэ зүбшэхэ баатай болоhон байгаа.

НРПК-гай ЦК-гай ПЛЕНУМ

ПНОМПЕНЬ. Кампучиин Арадай-революционно партиин Центральна Комитедэй пленум эндэ болобо гэжэ Кампучиин СПК гэдэг информационно агентство мэдээсэнэ. Тэрээндэ хабаадагшад 1984 оной оронойсоциально-экономическа хүгжэлтын зорилгонуудые хаража үзэбэ. Кампучиин хүдөө нютагуудта хамтын ажахынуудай эхи табиhан нэгэ нэгэндээ туhалха ажалша бүлэгүүдые байгуулгын, бэхижүүлгын асуудалнуудта пленум дээрэ онсо анхарал хандуулагдаа.

Национальна экономикые хүгжөөхэ. НРПК-гай IV съездын хараалhан зорилгонуудые бэелүүлхэ талаар шэглүүлэгдэhэн пленумэй шиидхэбэринүүдые дүүргэлгэдэ бүхы хүсэеэ элсүүлхыень НРПК-гай ЦК. кадрова хүдэлмэрилэгшэдые, партиин гэшүүдые урялба.

САНЫН РАДИОГОЙ МЭДЭЭСЭЛ

САНА. Палестинын революциин Сэрэгэй дээдэ Советэй заседани эндэ болобо гээд Санын радио мэдээсэнэ. Мүнөө үедэ Йеменэй Араб Республикада байдаг Я. Арафат тэрэниие зарлаhан байгаа. Эсэргүүсэлтын Палестинын хүдэлөөнэй хэдэ хэдэн ехэ эмхинүүдэй советэй заседанида хабаадахаяа арсаhан ушарынь анхарал хандуулна. Санын радиогой мэдээсэhэнэй ёhоор, Хойто Ливанай Триполи хотоhоо гаргагдаhан Палестинын сэрэгшэдэй байдал тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ.

СЭРЭГЭЙ УРБАЛТЫН hҮҮЛЭЭР

КОТОНУ. Нигериhээ абтаhан мэдээсэлнүүдэй ёhоор, декабриин 31-нэй hүни болоhон сэрэгэй урбалтын hүүлээр орон доторхи байдал хэмдээ орожо байна. Лагосой радиогой дамжуулгануудай ёhоор, ниислэлдэ, бусад хотонуудта магазинууд нээгдээ, предприятинууд болон эмхи зургаанууд хүдэлмэреэ hэргээгээ. Нигериин НАН гэдэг информационно агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, hүүлэй үедэ яаха аргагүйгөөр хүндэрhэн эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үнэ сэнгые хямдаруулха гэhэн захиралта орон дотор гартаа абаhан Сэрэгэй дээдэ совет үмсын аралжаа наймаашадта үгэбэ. Сэрэгэй дээдэ советые дэмжэhэн жагсаалнууд олохон хото городуудта боложо байна. Лагос штадта хэблэгдэн гарадаг «Панч» газетын бэшэhэнэй ёhоор, оронойхүн зон «сэрэгэй правительствые байгуулhан ушарые hайшаан угтаба».

Гэхэ зуура, гадаадын оронуудтай телефонно ба телеграфна холбоо барисаан мүнөө дээрээ тогтоогдоогүй байhаар. Хилэнүүд, оронойдалайн портнууд болон аэропортнууд хаагданхай байhаар. Урдынхидал мэтэ 19 часhаа үглөөнэй 6 час болотор комендантска час соносхогдонхой. Сэрэгэй патрульнууд хото городуудай, hуурин тосхонуудай гол үйлсэ гудамжануудые хинана.

Буркоопсоюзай коопзверопромхозуудай трестын коллективууд сооhоо Баунтын коопзверопромхозо hүүлэй жэлнүүдтэ саг үргэлжэ түрүү hууринуудай нэгые эзэлнэ. Үргэнөөр дэлгэрhэн мүрысөөнэй эндэхи ангуушад, мүн Багдаринай фермын ан үсхэбэрилэгшэд урмашама амжалтануудые туйлаба. Энэ районой коопзверопромхозой директорэй орлогшо Д. А. Цыреновтэ хандажа, амжалтынгаа эшэ үндэhэн тухай хөөрэжэ үгэхыень дурадхабабди.

ГАНЗАГА ДҮҮРЭН БУСАБАД

— Шэнэ жэлые угтуулан дэлгэрhэн мүрысөөндэ 45 ангуушаднай, мүн hайн дураараа агнуури хэдэг 500 хүн эдэбхитэй хабаадалсаа. Тайгаhаа баян хэшэгтэй, ганзага дүүрэн бусахые олонхинь үнэн зүрхэнhөө оролдоhон байна. Дээдэ-Амаладай тайгаhаа агнууриин хаhын эхинhээ, онсолбол, ноябриин 9-hөө хэрмэн олоор олзоборилогдоо. Үнинэй, дүршэл ехэтэй ангуушад Максим Смирнов, Михаил Кашкарев, Сергей Любансин гэгшэд декабриин 15-най байдалаар 1600 хэрмэ, 10-аад hолонго, 20-ёод шандага барижа тушааhан байна. Эдэ ангуушад сооhоо 1947 онhоо тайгатай ханилhан М. Е. Смирновые онсолон дурдамаар. Тэрэ эгээл түрүүлэн Дээдэ-Амаладай эхиндэ хүрөөд, үбэлэйнгөө байра байдалые түбхинүүлhэн, нүхэдэйнгөө хүрэжэ ошотор 442 хэрмэ, хэдэн hолонго олзоборилоод, 1300 түхэригэй сэнтэй ангай арhа тушаагаад байгаа. Энэ хүмнай наhанайнгаа амаралтада гаранхай юм. Гэбэшье «бүхы наhанайнгаа шунал болоhон агнуурияа орхихо аргагүй байhанаа мэдэрнэб»

гэжэ хэлээ бэлэй. Нээрээшье, ой тайгын зүргэ бүхэниие танидаг болоhон, ан бүхэнэй абари зан, аашанууд тухай онсо мэдэсэтэй болоhон хүндэ дуратай хэрэгтээ хахасахань бэрхэтэйл байгаа ёhотой. Бидэшье баяртайбди: Максим Евстигнеевич үшөөшье олон жэлдэ мэргэжэлээрээ хүдэлжэ, залуушуулда hургаал заабаринуудаа хэлэжэ, дүршэлөө дамжуулжа ябаг лэ.

125 мянган түхэригэй продукци жэлэй туршада тушааха гэhэн түсэбөө дүүргээбди. Декабриин 10-най байдалаар абаад харахада, 110 мянган түхэригэй «зөөлэн алта» Эрхүүгэй баазада тушаагдаад байгаа hэн. Энээнhээ уламжалан, түсэб дүүргэлтэдэ гол хубитаяа оруулhан ангуушадые дурдамаар. Багдаринай үйлэдбэриин участогай ангуушад Михаил Коптелов, коммунист, арадай хиналтын бүлэгэй түрүүлэгшэ Валерий Бокедомов. Мүнөө участогай түлөөлэгшэд, — аха дүүнэр Геннадий, Юрий Кузнецовууд, Савелий Галант, Бамбуйска участогай Николай Бондаренко гэгшэдые нэрлэмээр. Уакидай, Багдаринай участогые даагшанар, охотоведууд Владимир Охотниковой, Сергей Калашниковай эмхидхэлэй хүдэлмэри hайнаар ябуулhыень, саг болзортоо агнууриин хаhада бүхы хэрэгтэй хэрэгсэлнүүдээ бэлдэhыень hайшаан тэмдэглэе. Бухы амжалтамнай, үрэ дүнгүүднай эндэhээл эхитэй ха юм. Вертолёдоор, вездеходоор эдеэ хоол, hомо хэрэгсэл, нохойнуудые ангуушадай байрануудта хүргэлгэ, хүсэеэ зүбөөр хубаарилан табилга, байрануудаа дулаалан заhабарилга, шэнэ байрануудые барилга — энэдэл эмхидхэлэй шадабариие харуулха аргатайбди. Жэл бүри түсэбэй ёhоор барилга хэгдэдэг. Мүнөө агнууриин хаhые угтуулан, 15 байра тайга соо hэльбэн шэнэлэгдэhэн, 20 шэнэ байра баригдаhан байна. Бэрхэшээлнүүдэй нэгэн гэхэдэ, тайгын гүн соо, hуурин газарhаа хэдэн зуугаад модо холо зайда хүрэхэ, тэндээ удаан саг соо байха хэрэгтэй болоно ха юм. Жэшээлхэдэ, Муйhаа агнууриин газар Шипишки хүрэтэр агаар 300 километр болодог. hайн дураараа агнаха дуратайшуулай тоо олошороо. 1983 оной январиин нэгэнhээ ангуудай арhанай (песецhээ бэшэ) сэнгэй дээшэлhэнhээ хойшо шэлүүhэнэй, зантахиин, үнэгэнэй арhан олоор ородог болоо.

Гэхэтэй хамта манай коопзверопромхозой хүдэлмэрилэгшэд гансал агналга-олзоборилгын хүдэлмэреэр хизаарладаг бэшэ, харин Буряадайнгаа хойто зүгэй байгаалиин баян хэшэгүүдые арьбадхахын тула оролдожо ябадаг гээшэбди. Энэмнай хадаа гүрэнэй зүгhөө анхарагдажа байдаг шухала асуудал мүн шуу. «Олзоборилhоной зэргээр ангуудаа олошоруулха» гэhэн хүсэл эрмэлзэл ухаан бодолыемнай эзэлдэг. Энэ талаар зарим тэды хэмжээнүүд абтана. Нэгыень дурдабал, ондатра барижа, олон ондоо газарта тараан табиха хүдэлмэри Уакидай участогта хэгдээ hэн. Браконьернуудтэй эбсэшэгүй тэмсэл ябуулагдадаг. Өөhэдөө энээн тухайгаа бодожо үзөөгүй haaмнай, олзоборилгымнай нөөсэ хожорхо, байгаалиимнай үнгэ зүhэнь зүдэрүү, хоохон түхэлтэй болохо бшуу.

Манай коопзверопромхозой Багдаринай ан үсхэбэрилгын фермэ шэнэ жэлдэ мүн лэ урмашама бэлэгүүдтэй юм. Песецүүдые үсхэбэрилгэ, үнэтэй сэнтэй арhыень гүрэндэ тушааха түсэбнай гүйсэд дүүргэгдээ. 3800 песецэй арhан Эрхүүгэй баазада эльгээгдэнхэй. Шанар hайнтай, торголиг зөөлэн, hайхан арhатай песецүүдые тэжээхын тула үнинэй ан үсхэбэрилэгшэд Дулсан Будаева, Мария Солодкова, Насагма Меркускина, Галина Цыденжапова гэгшэд тэсэбэри, оролдолго гаргадаг. Песецүүдые зүбөөр харууhалха, тусхай заабариин ёhоор хоолыень тааруулан буйлуулжа үгэхэ, гүлгэ олоор абаха зорилго эдэнэрэй урда табигдана. Ажалдаа дадажа шалгарhан залуушуулшье бии: залуу коммунист Екатерина Викулова, комсомолка Мыдыгма Ринчинова болон бусад болоно.

Ингээд лэ саашадаа агнууриингаа хаhын дүүрэтэр ашаг үрэ ехэтэйгээр олзоборилгоёо ябуулжа, ангуудай арhа гүрэндэ тушааха уялганудаа үлүүлэн дүүргэхэ аргатай боломжонуудтайбди.

ХҮДӨӨГЭЙ ТҮРҮҮШЫН М…

Ороноймнай хото, хүдөөгэй хурдан түргэнөөр гүйгөөшэдэй дунда үнгэргэгдэдэг мүрысөөнүүдтэ хабаадажа, нэгэнтэ бэшэ илалта туйладаг байhыень гэршэлhэн олон тоото hонирхолтой зүйлнүүд тэрэнэй гэрэйнь музейдэ нягтаханаар табяатай байдаг юм. ГТО-гой олон янзын hорилгоор хүдөөгэй спортсменүүдэй дунда 1977 оной зун үнгэргэгдэhэн мүрысөөнэй чемпионой, Москвагай Олимпиадын эмхидхэлэй комитедэй ойн баярай медальнууд, хүдөө нютагуудта физкультура ба спорт хүгжөөhэнэй түлөө «Урожай» бүлгэмэй Түбэй соведэй грамота бүхы шагналайнь дундаhаа тусгаар үнэтэй hанагдадаг. hаяхана эдэ шагналнууд дээрэнь үшөө нэгэн нэмэбэ. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар физическэ культура болон спорт хүгжөөлгэдэ габьяатай байhанайнгаа түлөө Юрий Иванович Воеводин «Буряадай АССР-эй физическэ культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Теэд энэ нэрэ зэргын гансата олгогдоогүйнь мэдээжэ ааб даа. Хэдэн мянган бишыхан хүбүүдэй эхилдэгтэл адляар бүхы юумэн hургуулиhаал эхитэй hэн. Юра санаар гүйдэг, баскетбол, футболоор наададаг бэлэй. Хүнгэн атлетикээр спортивна I разрядтай болоо. Удаань Шэтын багшанарай институдай физическэ хүмүүжүүлгын факультедтэ hуралга, Совет Армиин зэргэдэ алба хэлгэ, Загарайн районой Хандагатайн леспромхоздо физкультура болон спортоор методист гэхэ мэтэшэлэн хүнгэн бэшэшье hаа, үсэд нэтэрүү шата шатаар хүгжэлтэ харуулhан, спортдо дуратай хүнэй ажал урдамнай тобойн харагдана. Модошодой дунда тэрэ хүнгэн атлетикээр, сана, футбол, баскетболоор секцинүүдые эмхидхэдэг hэн. Хажуугаарнь Новоильинскын дунда hургуулиин hурагшадые санаар гүйлгэжэ hургаад, хоёр—гурбан жэлэй туршада район дотороо эгээл бэрхэнүүдынь болгожо шадаhан байна. Ю. И. Воеводиной түрүүшын hурагшад-санашад Н. Гашкова, Л. Радикальцева, Н. Адова, Л. Залуцкий, Л. Козлов, С. Зубакин, Г. Маланов, М. Матвеев, спортын мастерта кандидадууд В. Беломестных, М. Рязанова гэгшэд анха hургаhан багшаяа мүнөө дулааханаар дурсан, спорттой батаар нүхэсүүлhэндэнь баяр баясхалан хүргэн ябадаг юм. Тэдэнэйнь дунда мүнөө болотор спортоор hонирхожо, багшынгаа зүргөөр дамжан ябаhан тренернүүдшье байха. Тэдэнэр бултадаа багшынгаа hайн hайхан шанар шэнжэ абажа, ямаршье hорилго, мүрысөөнүүдтэ үсэд нэтэрүүгээр, гансал шүүхэ, илаха гэhэн эрмэлзэлтэйгээр тэмсэдэг hэн. Спорт гээшэ спорт лэ ха юм даа. Тэндэ али голхорхо, али баярлаха ушарнууд таhардаггүй. Тиигэбэшье этигэл найдабарияа алдангүй, hүүлшын минута хүрэтэр ана-мана тэмсэхэ гээшэ юунhээшье үнэтэй. hүүлшын минута, секунданууд бүхы юумэ шиидхэжэ, илалташье асаржа магад. Гансал бэедээ этигэхэ, найдаха хэрэгтэй. Юрий Иванович Воеводин өөрөө эгээл иимэрхүү абари зантай юм. Тэрэнээ бүхы шабинартаа дамжуулжа шадаа.

Тренерэй оролдолго дэмы хосороогүй hэн. Хандагатайн леспромхозой санашад гансал районойнгоо, республикынгаа чемпион болоо бэшэ, харин Сибирь болон Алас-Дурнын мүрысөөнүүдтэ шалгарhан намтартай. Тиихэдэ Буряадаймнай суглуулагдамал командын бүридэлдэ олон хандагатайнхид ородог байгаа.

Бухы мүрысөөндэ тренер өөрөө хабаадалсажа, бусадтаа үльгэр жэшээ харуулдаг hэн. РСФСР-эй түрүү хүнгэн атледүүдэй нэгэн Леонид Астраханцев спортивна ажал ябуулгаяа Хандагатайн леспромхозой тренер Юрий Ивановичи Воеводиной хүтэлбэри доро эхилhэн юм. Спортсмен Астраханцевай 3000 метрэй зайда туйлаhан дүнгынь Росси дотороо мүнөөшье эрхим туйлалтануудай нэгэн зандаа.

Ю. И. Всеводиной хүсөөр дурсагдаhан леспромхоздо эбтэй зэтэй спортивна бүлэ бии болоо hэн. Хүнгэн атлетикээр нэгэдэхи разрядтай Валерий Недорезов, марафонско гүйлгөөр СССР-эй спортын мастер Валерий Дарбаков гэгшэд Юрий Ивановичтай зэм зэмээ зэргэлүүлэн, харюусалгатай мүрысөөнүүдтэ хамта бэлдэдэг байhан юм. Энэ эбтэй зэтэй бүлын эмхидхэгдээд байhан үедэ Хандагатайн леспромхозой спортсменүүд 30 гаран кубогтай болоожо үрдиhэн, эндэ хүмүүжэн гараhан хүнгэн шамбай бэетэйшүүл район, республика, зоно соогуураа суурхаhан алдартай байна.

Нүхэр Воеводиной 1977 ондо «Урожайн» бүлгэмэй Загарайн районой бүлгэмые тушаажа абахада, манай бүлгэм эгээл хойно гараhан, гээгдэнгинүүдэй нэгэн байhан юм. Тиимэhээ тэрэ хүдөөгэй спортые ёhото хэмжээндэнь хүрэтэр хүгжөөхэ зорилго түрүүшын үдэрhөө табиhан байгаа. Тиин Юрий Иванович эдэбхи үүсхэл ехэтэйгээр, үсэд нэтэрүүгээр ажал хүдэлмэриеэ эхилээ hэн. Тэрэнэй «Урожайн» районно соведэй түрүүлэгшэ болоhонhоо хойшо хэhэн, бүтээhэн ажал тухайнь хэлэхэ болоо hаа, захагүй олон ааб даа. Харин ямаршье ажалда туйлагдаhан дүнгүүдынь лэ шухала ха юм. Хэжэ байhан ажалдаа ямар нэгэн илалта туйлахын тулада тэрэндээ үнэн сэхэ байха, hэшхэлээрээ хандаха хэрэгтэй бшуу. Тиигэбэл амжалта шамда хэзээдэшье ерэхэ.

ДСО «Урожайн» райсоведүүдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ Загарайн бүлгэм 1979 онhоо эхилжэ, үргэлжэ түрүүлдэг болоо hэн. Загарайгаархинай «Урожайн» областной соведэй чемпионууд

Соложо, шаг… хэнь түргэдэб… Буряадай су… мандада оруу… А. Чирков, Д… ритонов, М. … сиков, С. Ш… равлев, М. Ша… спортдо дура… мэдэхэл бай… зун бүхэнд… «Сурхарбаан… гарайн район… хозуудай спор… рэн програм… байхые харах… культурнигууд… кистнуудай т… жэлдэ нилээд… съездын, К. М… тэ колхозууд… Онохойн сов… лерно фабри… хүмүүжүүлгын… техническэ б… жаранхай гэш…

«Олон хүнэй… физическэ … спортые саа… тухай» парти… тельствын то… болгон, эдэ … тэлбэрилэгшэд… эрхилэгшэдтэ … туhалдаг, ажа… hонирходог ю… Шэнэ-Бэрээн … тын гурбан … ригдаа hэн. залуушуулай … жөөн дэлгэр… гоор нүлөөлh…

Юрий Иван… бүүдтэй хүдэ… Хүүгэд—эдир… hургуули хүт… тэрэ районой … тын эдэбхитэй… гэчиинь юм. … ябаа залуу ү… тура бэлон … хуулжа, бэеы… жаруулха, хүд… гохо гэhэн … багшын hанэ… түлөө ехэт… манай район… хүтэлбэрилхы… гэдэ хаража…

hурагшадые… шуулые мүр… хо зуураа … өөрыгөөшье … заншалтай. Т… зүйлөөр арб… дай, хүдөөгэй… дундаhаа 197… чемпионой н… тэhэн байха …

Спортивна … ямар бэ, хай… Юрий Иван… Ээлжээтэ мүр… дэлгэ, үшөө … удаань эна-м… рилго… Эндэ… зориг, хүсэл … бари, этигэл … тэй гээшэб?

Иигээд хаб… хайлаха, дул… най халуун а… рин тиихэдэ… жэлдэ бэеэ … хүнгэн атлед… лаа туршажа… саг гээшэ тү… рилгын хаhа…

Загарайн рай… газетын …

ПЕНТАГОНОЙ «ХАРА ХИРЭЭНҮҮД»

«Пентагоной хара хирээнүүд» США-гай тусхай албанууд агаарай тагнуул үргэнөөр хэнэ. Научна шэнжэлэгшэ Хорст Хоффман (ГДР) иигэжэ хөөрэнэ.

Америкын тагнуулай самолёдууд хараар будагданхай юм. Тиимэhээ тэдэниие «блэк бёрдз»—«хара шубууд»—гэжэ Сагаан байшанда нэрлэдэг. Пентагондо болон США-гай нюуса албануудта 400 иимэ самолет бии. Мүнөө үеын элдэб эсын электроникын шиихагдаhан эдэ самоледууд социалис хани нэгэдэлэй гүрэнүүдэй хилэ шадар үдэр hүнигүй юумэ шэнжэлэн ниидэдэг. НАТО-гай оронуудта табадахи самолет бүхэн агаарай тагнуулда хэрэглэгдэдэг.

1960 оной майн 1-дэ Свердловск дээрэ ябатараа унагаагдагша «Локхид У-2» гэжэ тагнуулай самолет ехэ муу суудаа гараа hэмнай. Фрэнсис Пауэрс гэжэ летчигынь парашюдаар hүрэжэ, совет сэрэгэй трибуналай үмэнэ харюусаха баатай болоо hэн. Тэрээнhээ хойшо агаарай тагнуул бүри ехээр хэгдэдэг болонхой. Самолёдуудhаа гадна, олон арбаад хэмэл одонууд түби дэлхэйн элдэб хубинуудые, мүн тэрэниие бүхы дээрэнь тагнан хаража байдаг. Хэмэл одонууд дээрэhээ, 300 километр үндэрhөө хэгдэhэн фотонууд 10 мянган метр үндэрhөө хэгдэhэн фотонуудhаа ямаршье илгаагүй байдаг. Иимэ hайн зураг абахын тулада юрынхидэ орходоо 20 дахин булюу хаба шэнжэтэй аппаратуратай байха хэрэгтэй.

Далдалагдажа нюугдаhан юумэнүүдые ехэ бэшэ үндэрhөө буулгахада хилбар юм. Эндэ самоледууд хэрэглэгдэдэг.

Агаарай тагнуул хэхын тулада тусхай элшэнүүд хэрэглэгдэнэ. Нэлэнхы ой тайга газар хоёрой байхада элшэнь нэгэ янза байhанаа, нюугдаhан юумэнүүдэй бии болоходо таhалдашадаг юм. Газар доро байhан шахтануудай дулаасуулагдадаг тула тэдээнhээ дулаанай элшэ гаража байдаг. Харин дайсаниие мэхэлхын тулада баригдаhан, гэрэлтэй сонхотой байрын гэрнүүдые ультра улаан элшээр гэрэлтүүлхэдэ, тэдэнэй дэргэдэ дулаанай элшэнүүд обёорогдодоггүй. Тиимэhээ тэдэ хооhон гэжэ мэдэгдэдэг.

Эдэ мэтын зорилгонуудые дүүргэхын тулада «РС-135» гэжэ нэрэтэй 47 самолет бүтээгдэнхэй. Энэ хадаа «Боинг-707» гэжэ пассажирска лайнерай сэрэгэй зорилгонуудта тааруулагдаhан нэгэ янзань болоно. Энээнэй бусад янзануудынь ниидэжэ ябадаг командна пунктнууд болгогдожо, мүн лазерна пушкануудые туршахын тулада хэрэглэгдэнэ. «РС-135» гээшэ «Боинг-747» гээшэтэй адлишуу түхэлтэй юм. Энэ хадаа абяанда орходоо бага хүрдантай, 10 мянган километр үндэртэ 15 мянган модоной оршондо ниидэжэ, тагнуул хэдэг.

Урда Корейн «Боинг-747» гэжэ самоледто «ойрохоно» «РС-135» гэдэг самолет «өөрынгөө үдэр бүри, дүүргэдэг зорилгые» бэелүүлжэ ябаа юм гэжэ президент Рейган сентябриин 5-да мэдүүлhэн байна. Тус самоледой замынь «Боинг-747» гээшын замтай хоёр удаа ниилэлдээ hэн гэжэ американ ЮПИ агентство лаблаба. Ушарынь юун бэ гэхэдэ, тагнуулай самоледууд пассажирска самоледуудай «hүүдэртэ» хорон ниидэжэ, радарнуудта обёорогдонгүйгөөр бусад гүрэнүүдэй дайда руу нэбтэрэн орохые hэдэдэг шуу. Энээн тухай Францида хэблэгдэhэн ном дотороо полковник Ле Руа хөөрэhэн байдаг. 50-яад онуудта американецуудай захиралтаар Париж—Москва гэдэг замда тагнуулай зорилгонуудые тэрэ бэелүүлhэн байгаа.

Мүнөө самолёдуудые тагнуулай зорилгоор хэрэглэхын тулада тусхай контейнернүүд бэлэдхэгдэдэг. Энэ хадаа 7,24 метр утатай, 1043 килограмм шэгнүүртэй мүндэгэр мүлигэр коробко юм. Тэрээн соо элдэб фотокамеранууд, инфраулаан элшын түхеэрэлгэ, локаторнууд, өөрөө бэшэдэг, дохёонуудые хубилгадаг зүйлнүүд бии.

«Боинг-747» гээшын түхэл маягай Е-4 гэжэ табан машина США-гай президентдэ ба сэрэгэй хүтэлбэридэ тусхай зорюулжа бүтээгдээ юм. Хэрбээ ядерна дайнай болоо hаа, тэдэ главна командованиин ниидэдэг штабууд болгожо хэрэглэгдэхэ зорилготой. Тэдэ агаарта заправка хээд, 72 часай туршада үргэлжэ ниидэхэ аргатай.

(АПН).

СПОРТ · Спорт · СПОРТ · Спорт · СПОРТ

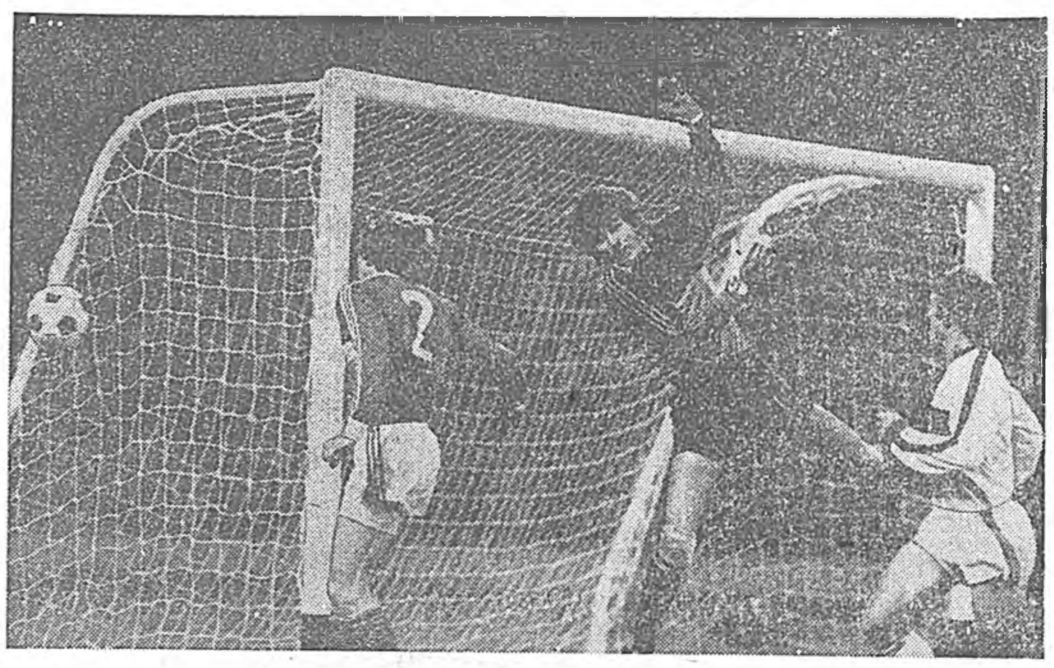

Энэ жэлэй мартын 7-до Москвагай «Спартак» Бельгиин ниислэл Брюссельдэ Европын бүхы хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдтэ хүртэhэн, УЕФА-гай кубогые мүнөө эзэлээд байhан «Андерлехт» командатай уулзаха байна.

Манай клубуудай дундаhаа түрүүлэн «Спартак» УЕФА-гай кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөнэй түгэсхэлэй наадынай дүрбэнэй нэгэ хубида наадаха эрхэдэ хүртэhэн байна. Мэдээжэ «Астон Вилла» командатай Бирмингемдэ наадажа илахадаа, Англиин футболдо дуратайшуулда ехэтэ hайшаагдаhан юм.

Манай совет футболдо мүнөө мэдээжэ бэрхэ Фёдор Черенков үнгэрhэн сезондо hонирхолтой шадамар наада харуулаа.

«Спартагай» хамгаалагшад Александр Бубнов, Евгений Милешкин, Владимир Сочнов гэгшэд добтолгонуудта бэрхээр хабаададаг. Полиин дунда линиин футболист Юрий Гаврилов (доодо зурагта) 18 дахин бүмбэгэ сохин оруулжа, чемпионадай эрхим бомбардир гэжэ тоологдоно..

Орон дотороо, мүн Европодо болоhон наадануудта командын hайн наада харуулhан «Спартагай» хүмүүжүүлэгшэд, футболой талаар эрхим мэргэжэлтэд К. И. Бесковэй, Н. П. Старостинай габьяа ехэ.

Спартагайхид ороной чемпионой алтан медальда арбан дахин, СССР-эй Кубогта юhэ дахин хүртэhэн. Клубай футболистнууд ороной суглуулагдамал командын бүридэлдэ ородог. Тэдэнэй тоодо вратарь Ринат Дасаев (дээдэ зураг дээрэ—дундань).

ТАСС-ай фотохронико.

ХРОНИКО

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум 1984 оной январиин 2-ой Указаар нүхэр Б. И. Николаевые ондоо, ажалда ороhонтойнь дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшын тушаалhаа сүлөөлбэ.

БУЛЮУ БЭЛЭДХЭЛТЭЙ Б…

ДОСААФ-ай областной комитедэй шанда хүртэхын түлөө биатлоноор Буряадай АССР-эй түрүү hуури эзэлэлгын мүрысөөн hаяхан үнгэргэгдэбэ. Эндэ спортивна клуб болон бүлгэмүүдэй суглуулагдамал 6 команда хабаадаа.

Үшөө мүрысөөнэй эхилхэhээ урид ДОСААФ-ай Россин Федерациин суглуулагдамал командын гэшүүн В. Федосеев, Зүүн-Сибириин түмэр замай командын түлөөлэгшэ С. Мараев гэгшэд эрхим hайн дүнгүүдые харуулха гэжэ хүлеэhэн хүн зон олон байгаа. Теэд мүрысөөндэ, илангаяа сатаалса буудалга мүртэй бираагүй. Хоёр зогсолтотой 10 километрэй зайда «Локомотив» бүлгэмэй В. Филиппов илаа. Мүн лэ хоёр зогсолтотой аад, 5 километрэй зайда ДОСААФ-ай мэргэн буудалгын спортивна hургуулиин спортсмен М. Кузнецов түрүүлhэн байна. Эхэнэрнүүдэй дунда энэл клубай түлөөлэгшэ Г. Балаганская, басагадай дунда түмэр замай техникумэй hурагша С. Переляева гэгшэд тус тустаа хоёр дахин илажа гараа. Эстафетэ дамжуулгын хүшэр хүндэ урилдаанда мэргэлэн буудалгын спортивна hургуулиин эбтэй зэтэй команда эрхимлээ.

Мүрысөөнэй дүнгүүдээр түмэр замай техникумэй биатлонистнуудай команда түрүү hуури эзэлжэ, дамжуулгын кубогта хүртэбэ. ДОСААФ-ай мэргэлэн буудалгын спортивна hургуу… гэмэй коман… гурбадахи h… «Локомотив»… ревестник» … манданууд … дые харуул… рида гараг… hэн байна.

Мүрысөөн… суглуулагда… ридүүлэгдэб… январь hара… тодо үнгэрг… на зүгэй … тэдэнэр хаб… сөөндэ илаh… биатлоноор … син Федера… ри эзэлхын … түгэсхэлэй … ха эрхэдэ …

ҮСӨӨН КОМАНДА ХАБААДАА

Республиканска спорткомитет санын спортын федерацитай сугтаа санаар урилдагшадай мүрысөө hаяхан эмхидхээ. Ехэшүүл ба эдиршүүл хоёр бүлэг боложо хубаараад, хоёр үдэрэй туршада хүсэ шадалаа, дүршэл шадабаряа туршалсаhан байна.

15 болон 20 километрэй зайнуудта түрүүлжэ эрэhэн СССР-эй спортын мастер Валерий Мироманов эршүүлэй дунда эрхимээр элирбэ. Эдиршүүлэй дунда Буряадай гүрэнэй багшанарай институдай студент Константин Гергенов эдэл зайнуудта илаа. Эхэнэрнүүдэй дунда «Труд» бүлгэмэй түлөөлэгшэ Татьяна Бурлакова, эдиршүүлэй дунда Зүүн Сибириин технологическа институдай студентка Юлия Зайцева тэргүүтэйшэд шалгарhан байна.

Мүрысөөндэ илагшадай нэрэнүүд элирүүлэгдэжэ, алиниинь республикынгаа нэрэ хүндые хамгаалжа шадаха аргатайб гэhэн дүнгүүд согсологдожо байгаашье hаань, тэрэниие ёhотой мүрысөөн болоо гэжэ хэлэхын аргагүй. Жэшээлбэл, 20 километрэй зайда 11 эрэшүүл, 3 эдиршүүл, гурба гурбан эхэнэрнүүд урилдаhан байна. Ушар тиимэhээ байгша оной сентябрь hарада КПСС-эй ЦК-гай баталан абаhан «Физкультура болон спортдо олониитын хабаадалгые дээшэлүүлхэ тухай» гэhэн тогтоолые тус мүрысөөн эмхидхэгшэд мартаагүй. Тиимэhээ мүрысөөн хубиншье, командануудые тоосоогоор бологшо шалгаба. Республикадамнай хэды олон спортивна клуб болон бүлгэмүүд бии гээшэб. Тэдэниие, мүн бусадшье түүниие эмхи зургануудые санын спортын федераци урижа, мүрысөөнүүдтэ хабаадуулдаг болохо хэрэгтэй байгаа.

БАЯ… МЭД…

Ой модо… ностиин ми… хай дунда … зурганууда… үбэлэй зү… түрүү hуур… мүрысөөн … болобо. Ре… лөөлэгшэд … модоной … шад коман… ёрдохи hуу… ердохи кур…

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Малай үбэлжэлгэдэ—бүгэдын анхарал» — түрүү бэшэг. «СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ РСФСР-hээ hунгалта үнгэргэхэ hунгуулиин комиссида» — ТАСС-ай мэдээсэл. hунгалтые угтуулан. «Бүхы ажалаа комплексноор ябуулха» — А. Климовэй статья.

Хоёрдохи ба гурбадахи хуудаhануудта. «Юрэнхы ба мэргэжэлэй hургуулинуудай гол шэглэлнүүд» — КПСС-эй ЦК-гай проект. Хилын саанаhаа.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Нэгэхэн үгын түлөө»—шүүгдүүд тухай А. Праведниковай хэhэн шэнжэлэл. Шэнэ номуудай. «Улаан-Үдын архитектура» —П. Лазаревай статья. «Үнэн зүрхэнэй хани халуун үгэнүүд» — суглуулбари. Элдэб hонин. Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Уйгурска залуушуулай «Яшлык» ансамблиин концерт. 10.25—Баримтата фильм. 10.50 — «Хүхюун стартнууд». 11.35 — «Россия молодая»—9 серитэй уран hайханай фильм. (1-дэхи сери). 12.40 — «Приключения капитана Врунгеля» — 13 серитэй мультфильм (8-дахи, 9-дэхи, 10-дахи сери). 13.10 — Шэнэ hонин. 15.15 — Шэнэ hонин. 15.35 — «Эрдэм ухаанай ба ажалай холбоон». 16.05 — «Игра с огнем»—уран hайханай фильм. (Болгари). 17.30 — Шатарай hургуули». 18.00 —«...до 16 и старше» гэhэн дамжуулга. 18.45—Олон түмэн ажалшадай ленинскэ университет. 19.15—«Зураг бүхэндэнь—наран».

Улаан-Үдэ. 19.30 — «Байгал» — шэнэ hонинной программа.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.00—Санын спортоор СССР-эй чемпионат. 20 километр. Эхэнэрнүүд.

Улаан-Үдэ. 20.15—Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар). 20.30—«Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.55—«Россия молодая»—9 серитэй уран hайханай фильм (2-дохи сери). 22.00—«Время». 22.35 — Евгений Вахтанговай театрта хүгжэмэй үдэшэ. 23.55 — Баримтата фильм. 00.15 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 —Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20—Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 9.40—«Дохёогоо үгыт, горнистнар». 10.20—«Пишите письма»—уран hайханай фильм. 11.35—«Барилга ба архитектура». 11.45 —РСФСР-эй габьяата артист О. Эрдели наадана. 12.05—«Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 12.35—Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветеран А. В. Никулинагай ажабайдал ба дайшалхы дүй дүршэл тухай. 13.05—«Пограничный пес «Алый»—уран hайханай фильм. 14.10 — Баримтата фильм. 14.40—Испан хэлэн. 15.10 — «Бамсе—самый сильный медвежонок»—3 серитэй мультфильм (3-дахи сери). 15.45—Джеймс Олдриджой зохёохы ажал ябуулгын хуудаhанууд. 16.35—Шэнэ hонин.

Улаан-Үдэ. 18.00 — Мультфильмнүүд. 18.50 — Соносхолнууд. 19.00 — «Буряадай оперын дуушад дуулаха».

Москва. 19.30 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм.

Улаан-Үдэ. 19.45 — «Ожидается похолодание и снег» —уран hайханай фильм.

Москва. 20.15—«30-аад, 40-өөд онуудай дуунууд.

Улаан-Үдэ. 20.55 — Хүгжэмтэ забhарлалга.

Москва. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашууд!». 21.15 —«Нүхэдэй шарай». 22.00 — «Время». 22.35 — «Первый рейс»—уран hайханай фильм.

САГААН УЛАРИЛ

МҮНӨӨДЭР республика доторнай үүлэтэйшэг байхашье hаа, саhан орохогүй. Урда тээhээ секундын 5—10 метр хүсэтэйгөөр hалхилха. 16—21, хойто болон зүүн урда районуудта 24—29, Байгалай урда тээгүүр 6—11 градус хүйтэн байха.

УЛААН-ҮДЭДЭ үүлэтэйшэг байха, саhан орохогүй. Урдаhаа секундын 5—10 метр хүсэтэйгөөр hалхилха. 16—18 градус хүйтэн байха.

ЯНВАРИИН 6—7-ной үдэрнүүдтэ сэлмэжэ, бурхажа байха. Байгал шадар, хойто районуудта багахан саhан орохо. Баруун тээhээ секундын 5—10 метр хүсэтэйгөөр hалхилха.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-58, зам. редактора—2-62-6., отв. секретарь—2-50-52, секретариат 2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, 2-57-63 информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие—2-35-95, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина… Н-04305. Заказ № 304. Индекс …